

NARODNI DNEVNIK

Šteja vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

OPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 8.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisemenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.683.

Volivni program SLS.

V nedeljskem »Slovenec« je objavil g. dr. Korošec volivni program SLS za oblasne volitve. V prvem delu tega programa daje g. dr. Korošec navodila svojim pristašom, kako naj agitirajo proti drugim strankam, v drugem delu pa jih navaja, kako naj agitirajo za SLS.

Proti drugim strankam naj agitirajo s tem, da so one zakriville, ker bodo nove oblastne skupščine popolnoma nezadostne, ker bodo imele premalo samostojnosti, preozek delokrog, premalo denarja in ker je vsled njih raztrgana Slovenija na dva dela. Vzrok vsemu temu je, ker je bila 1. 1921 izglasovana ustava, leto dni pozneje zakon o razdelitvi države na oblasti in zakon o oblastnih ter srezkih samoupravah in končno je bilo treba čakati še cela štiri leta, da je sploh prišlo do razpisa volitev. Med tem časom pa niso ne radikalni, ne samostojni demokrati in ne samostojnejši, poskrbeli, da bi se ta zakon popravil. Skratka ti so krivi, da je današnja samouprava tako slaba in zato ti ne smejo priti v oblastno skupščino.

Argumentacija dr. Korošca je nepopolna, ker vzrok nesreče sega dalje. Naša kranjska deželna avtonomija ni bila izgubljena leta 1921, temveč že leta 1918. Tedaj je v Ljubljani še obstajal deželni odbor in da je ta prenehal s svojim delom, je bila ona usodopolna napaka, ki je povzročila vse poznejše težave. Tedaj so Slovenci iz lahkovernosti in nerazumevanja časa v Beograd naravnost metali vse svoje stare pravice in težko je reči, kdo je bil pri tej negativni tekmi marljivši. Nočemo vzbujati prav nobenih rekriminacij in zato tudi ne delamo nobeni stranki nobenih očitkov, ker smo mnenja, da je bilo to krivda vsega slovenskega naroda, ki je bil v najvažnejšem trenutku neorganiziran. V tem vidimo jedro napake in zdi se nam, da se bo ta napaka ponovila tudi pri sestavi prve oblastne skupščine. Ne bo zbran dne 23. februarja v Ljubljani slovenski narod, temveč zbrani bodo le zastopniki strank. Tekma med njimi bo potisnila tudi tedaj slovenski interes v ozadje, kakor ga je leta 1918 in že tolikokrat preje in pozneje. Težke popreobratne izkušnje ne bodo izrabljene in zato tudi slabe posledice ne bodo izostale.

Ni čas za medsebojno očitjanje krivde, temveč prišel je čas složnega dela. Tega bi se morala zavedati naša prva oblastna skupščina in polovica njenih pravic bo pridobljena nazaj.

Zahteva po življenja sposobni, samoupravni in združeni Sloveniji je volivni klic SLS in zato vabi SLS v svojo sredo vsakogar, ki se strinja s tem klicem. Brez dvoma je, da je za ta načela vsak zaveden Slovenec, ampak zato še ni treba, da bi bil tudi pristaš SLS. Zakaj v zahtevi po združeni Sloveniji so bili vedno vsi Slovenci složni in nobenega povoda ni, da bi bili sedaj drugega mnenja. To je splošna slovenska zahteva, ki je visoko nad vsemi strankami. Če SLS posebno poudarja to zahtevo, potem je to čisto lepo od nje, ampak iz tega še ne sledi, da bi moral vsak Slovenec zaradi tega voliti tudi njene kandidate. O tem bi se dalo govoriti le, če bi SLS bila le slovenska stranka, ne pa stranka čisto določenega svetovnega naziranja. Tega odločenega koraka pa SLS ne more nikdar storiti, temveč skuša kot verska stranka predstavljati sebe tudi kot slovensko stranko. Ta pojma pa v eni stranki nista združljiva in čas bi bil, da bi to tudi SLS uvidela. Ali tako ali tako, ampak oboje je nemogoče. A tudi škodljivo, ker treba, da pridemo do organi-

Važne avdijske na dvoru.

Beograd, 29. nov. Uzunović je bil večeraj popoldne na dvoru. V tem času je bil kralj na izprehodu. Po odhodu z dvora je izjavil Uzunović novinarjem: Bil sem pri ministru dvora in se z njim razgovarjal. Na vprašanje, ali bo avdienco še danes, je dejal Uzunović: Verjetno jutri. »Kdo bo prvi sprejet?« Ne vem točno.

Kokor se domneva, bo prvi sprejet v avdienco Uzunović, nakar bodo sledile avdijske načelnikov posameznih skupin.

Beograd, 29. novembra. Včeraj se je v radikalnih krogih zatrjevalo, da bo Pašić te dni zaprosil avdienco pri kralju. Nato bosta prosila za avdienco Ljuba Davidović in dr. Korošec.

Jovanovićevci interpelirajo zaradi afer Radeta Pašića

Beograd, 29. nov. Interpelacija posl. kluba Ljube Jovanovića Vasilija Trbića zaradi afere Radeta Pašića je vzbudila v vseh političnih krogih veliko senzacijo. Misli se, da se s to interpelacijo, ki je zanimiva zlasti zato, ker se v njej

doslovno navaja tudi zapisnik o zaslišanju Dragiše Stojadinovića, skuša prevreči težišče korupcijske afere od Radeta Pašića na Nikolo Pašića. Smatra se, da bo ta interpelacija imela jake posledice za celo politično situacijo.

NEUSPELA SHODA PRIBIČEVIĆA.

Beograd, 29. nov. Svetozar Pribičević je nameraval včeraj prirediti zborovanje v Nadalju in Gospodjincih. Prvo zborovanje je bilo zabranjeno, ker ga je Pribičević hotel imeti med službo božjo.

Zborovanja se je udeležilo kakih 100 ljudi. Pribičevićev govor so nasprotniki neprestano motili. Pribičević pozdravlja oblastne volitve in naglašja, da se z njimi izvaja njegova ideja. To ni samo parcelacija Hrvatske, ampak tudi Srbije. Samouprave so bile v Srbiji navidezne. Te volitve pomenijo obračunavanje med opozicijo in vladno. Ako bo vlada doživela poraz, bodo posledice nedogledne. Prvo bo, da bo narodna skupščina razpuščena in bo nova vlada izvedla parlamentarne volitve. Nato napada današnjo vladno in pravi, da je ta vlada najslabša od vseh dosedanjih. Ta vlada je podobna Avstriji v zadnjih dneh ali Franciji pred veliko revolucijo. Napada zlasti Stjepana Radića in veli, da je bil ta 1918 proti sklepu Narodnega Veća o zedinjenju. Rajši je imel hrvatske županije ko Jugoslavijo. To je njegov duh in temu duhu je ostal dosleden. Radikalni pričakujejo rešitev od Pašića, a ta je že dokončal svojo kariero. Nadejal sem se, da se bo po sprejetju ustave umaknil, kakor so se umaknili Asquith in Venizelos, ki sta mlajša ko Pašić, ter Clemenceau, ki je starejši ko Pašić. Pašić bi se bil moral umakniti takrat, ko ni mogel preprečiti Radićevega delovanja.

TROCKIJ POSTANE POSLANIK V LONDONU.

London, 29. novembra. Po zadnjih vestih iz Rige namerava sovjetska vlada imenovati Trockega za poslanika v Londonu.

FRANCIJA JE NEMČIJI VAŽNEJŠA OD ITALIJE.

Berlin, 29. novembra. Med nemško in italijansko vladno se vodijo pogajanja o sklenitvi arbitražne pogodbe.

V dobro informiranih nemških krogih izjavljajo, da je Nemčija pripravljena stopiti v prijateljske odnose z Italijo, zlasti ako se italijanska vlada priključi vprašanju vojaške kontrole angleškemu stališču, da se namreč kontrola odpravi. Nemčija pa je odločno proti temu, da bi nemško-italijansko zblizanje bilo naperjeno proti kakemu tretjemu državi. Nemčija želi dobre odnose z Italijo, a noče, da bi ti odnosi ogrozili francosko-nemška pogajanja o sporazumu. Nemčija bo z Italijo sklenila arbitražno pogodbo, a zavrača

zacije vsega naroda, kar pa je mogoče le na podlagi slovenskega, ne pa strankarskega programa.

najodločnejše sklenitev kolonialne pogodbe, ki bi bila naperjena proti Franciji.

ARBITRAŽNA POGODBA MED ITALIJO IN NEMČIJO.

Rim, 29. novembra. Včerajšnji »Impero« potrjuje vesti nekaterih nemških listov, da pogajanja za sklenitev italijansko-nemške pogodbe o arbitraži povoljno napredujejo in da bo že prihodnji teden ta pogodba podpisana.

NOV KONFLIKT MED ARTILJERJSKIMI OFICIRJI IN PRIMO DE RIVERO

Barcelona, 29. novembra. Konflikt med diktatorjem in artiljerijskimi oficirji se je zopet zelo poostiril. V službenem komuniqueju se objavlja, da se še niso vsi artiljerijski častniki pokorili odredbam vrhovne komande. Šef artiljerijskega zbora v Madridu in še deset drugih oficirjev je aretiranih. Resni dogodki, ki se odigravajo, se drže tajno. Govori se, da je hotel kralj Alfonz pozvati vse oficirje artiljerijskega zbora, da naj podpišejo pogoje, a na zahtevo svoje matere je od tega odstopil.

ZITA V PARIZU.

Pariz, 29. novembra. Včeraj je prispela sem bivša cesarica Zita s svojima dvema najstarejšima sinoma. V Franciji se bo mudila dva do tri mesece, nakar pojde na francosko riviero.

RUDARJI SE VRAČAJO NA DELO.

London, 29. novembra. Rudarski delavci v North Humberlandu so sklenili z večino glasov, da se povrnejo na delo.

NAPOVED OFENZIVE PROTI KANTONSKIM ČETAM.

Budimpešta, 29. novembra. Včeraj je imel minister za trgovino Herman v Sopronu volilni govor, v katerem je najavil, da bo obmejni promet z Avstrijo in Jugoslavijo v najkrajšem času olajšan, da se pripomore domači industriji in se odpravi nezaposlenost. Po celi Madjarski se bodo gradile cementne ceste, kar je potrebno zaradi vedno večjega prometa z avtomobili.

CHAMBERLAIN SE VEDNO POSREDUJE.

London, 29. novembra. Z merodajnega mesta se zatrjuje, da želi Chamberlain, da bi prišlo do sestanka med Briandom in Mussolinijem. Chamberlain se mnogo trudi, da se to zgodi.

NAPOVED OFENIVE PROTI KANTONSKIM ČETAM.

London, 29. novembra. Daily Mail javlja iz Šanghaja, da pripravljajo kitajski generali, ki razpolagajo s pol milijona vojakov, pohod proti kantonskim četam.

Pristaši princa Karla pripravljajo prevrat.

Bukarešta, 29. novembra. Avarescu in Bratianu se trudita z vso silo da bi preprečila državni prevrat, ki ga pripravljajo pristaši bivšega prestolonaslednika Karola. Ne izključuje se možnost, da bo sestavil Bratianu koalicijsko vladno sporazumno z Avarescom. Sestava Bratianove vlade naj bi se izvršila po povratku Bratianu iz Pariza, kamor Bratianu odpotuje, da konzultira princa Karola.

V službenem poročilu se konstatira, da se je zdravje kralja Ferdinanda nekoliko zboljšalo. Kralj Ferdinand je sprejel sinovi Vvaresca, s katerim se je razgovarjal nekoliko minut. Z dobro poučene strani se doznava, da podpira Sveti Sinod in ves rumunski kler akcijo pristašev bivšega prestolonaslednika Karola. Sveti Sinod je proti temu, da bi v slučaju smrti kralja Ferdinanda prišla v regentski svet kraljica Marija, ki je poleg Bratianu in Avaresca najodločnejša nasprotnica princa Karola.

ZDRAVJE KRALJA FERDINANDA SE BOLJŠA.

Bukarešta, 29. novembra. Službena agencija demantira kategorično vse alarmantne vesti, ki so se razširile o zdravstvenem stanju kralja Ferdinanda, kot neresnične in tendenciozne. Kraljevo zdravje je zadovoljivo in se vsak dan zboljšuje.

ŠPANIJA DEFINITIVNO IZSTOPI IZ ZVEZE NARODOV.

Madrid, 29. novembra. Ministrski svet je sklenil, da Španija definitivno izstopi iz Lige narodov. Španija bo ostala formalno še dve leti v svetu Lige narodov, dokler ne bodo dovršeni neki posli, pri katerih je Španija udeležena.

SMRTNE OBSODBE BIVŠIH CARSKIH URADNIKOV.

Moskva, 29. novembra. V Leningradu je končan proces proti bivšim ruskim carskim uradnikom, ki so bili nastavljeni v jetnišnici v Rigi. Med njimi je tudi 67-letni ravnatelj jetnišnice in bivši krvnik Krumir. Obtoženi so bili zaradi preganjanja revolucionarcev po revoluciji 1905. Vsi obtoženci so bili obsojeni na smrt.

KAFANDARIS SESTAVI KOALICIJSKO VLADO.

Atene, 29. novembra. Službena atenska agencija javlja, da so se predsedniki vseh parlamentarnih skupin na sestanku, ki se je vršil sinoči, v načelu sporazumeli, da sestavi Kafandaris koalicijsko vladno, ki bi jo podpisale vse republikanske stranke.

KRASIN BIL ZASTRUPLEN.

Kopenhagen, 29. novembra. Po vesteh danskih listov so se razširile v Londonu vesti, da ruski ambasador Krasin ni umrl naravne smrti, temveč, da je bil zastrupljen. Ta vest je izzvala v Londonu veliko senzacijo, ni pa še potrjena.

REVOLUCIJA V BRAZILIJU.

Pariz, 29. novembra. Službene vesti iz Brazilije potrjujejo, da je vzbudila v nekaterih pokrajinah vstaja. Prišlo je do ljutega boja med vstasi in voditelji.

PRORAČUN V ČEHOSLOVAŠKEM PARLAMENTU SPREJET.

Praga, 29. novembra. V soboto celo noč in v nedeljo do 8. je trajalo glasovanje o proračunu. Pri drugem čitanju so glasovali za vladno tudi češki narodni socialisti. Nato je bil proračun predložen senatu.

Javna dela in oblastne skupščine.

Po členu 2. zakona o oblastni in srezki samoupravi spada v področje oblastne skupščine tudi napravljane lokalnih železnic, kanalov, mostov, cest, avtomobilnih in aeroplanskih zvez (pa naj kdo reče, da ni bil zakonodajalec modern, op. ured.), reguliranje potokov in hudournikov, odvracanje nevarnosti od poplav, izkoriščanje prirodnih zakladov itd. —

Torej same lepe in važne naloge pripadajo oblastnim samoupravam. Nobenega dvoma tudi ni, da se bodo oblastne skupščine z veseljem lotile tega dela, samo če bodo mogle. O tem pa smemo resno dvomiti. Zakaj za vse te stvari je treba denarja, mnogo denarja, ravno tega pa naše oblastne skupščine ne bodo imele. Zato se bojimo, da bo od vseh teh lepih stvari, večina ostala na papirju in več ko zadovoljni bomo morali biti, če bo oblastna skupščina spravila v red vsaj naše ceste. Da je to nujno potrebno, o tem ni treba govoriti, ker je to danes splošno priznana resnica.

Bojimo se pa, da oblastna skupščina niti v tej stvari ne bo kos svoji nalogi. Bivši deželni odbor je izdal za ceste leto okoli 660.000 kron. Če upoštevamo, da so bile tedaj ceste v redu in da so se ceste redno vsako leto popravljale, potem je jasno, da bo treba sedaj izdati najmanj še enkrat tako visoko vsoto in da bo morala oblastna skupščina pripraviti samo za ceste okoli 20 milijonov dinarjev.

Da bi skupščina dobila ta denar potem

davkov, je čisto izključeno, ker je davčna moč prebivalstva izčrpana. Z lastnimi sredstvi bi si mogla skupščina pomagati samo s posojilom, toda tudi le tedaj, če bi ji država vrnila vse bivše deželno premoženje in ji vrnila tudi deželne doklade. Seveda pa je treba, da bo stališče oblastne skupščine tako trdno, da bo vsakdo prepričan o njenem obstoju, ker drugače pač nikjer ne bo dobila denarja.

Nastaja tako nevarnost, da bo pred ljudmi oblastna skupščina odgovorna za slabe ceste, čeprav bo dejanski krivec vlada, ki ni dala skupščini nobenega denarja. Vse se bo zanašalo na oblastno skupščino, ki ima po zakonu tako lepe naloge, vse bo od nje pričakovalo pomoči, a ta ne bo mogla prav nič pomagati. Misel samoupravne skupščine more tako priti pred narodom v popolni diskredit in posledice tega bi bile nad vse težje.

Zato treba, da vlada pokaže, če je res za oblastne skupščine ali ne. In naravno, da more to dokazati samo z dejanjem, ker platonične izjave nikomur ne pomagajo.

In ena prvih nalog oblastne skupščine bo ravno ta, da prisili vlado k javni izjavi in doseže od nje dejansko pomoč. To pa je dosegljivo le s složnim nastopom vse skupščine. Ali pa se bodo naše stranke do takega nastopa povzpеле?

Bili bi srečni, če bi smeli vsaj malo v to verovati.

Delovanje oblastnih skupščin.

III.

Oblastne uredbe imajo obvezno moč za posameznike in za gospodsko, toda sodišča imajo polno pravico, da ocenjujejo zakonitost oblastnih uredb v vsakem posebnem primeru, o katerem jim je odločiti v krogu zakonito določene pristojnosti.

Oblastni proračun.

Oblastna skupščina sklepa o oblastnem proračunu vsako leto po predlogu oblastnega odbora.

Če ne bi skupščina pravočasno sklenila novega proračuna, potem se podaljša stari proračun za eno leto. Če pa niti s prihodnjim letom ne bi bil izglasovan proračun, potem se skupščina razpusti in najkasneje v dveh mesecih se vrše nove volitve. Obenem s proračunom se mora skupščina predložiti tudi zaključni račun preteklega leta. (Določba, ki bi bila zlasti umestna za Narodno skupščino! Op. ured.)

Naknadne kredite sme dovoljevati skupščina le po predhodni odobritvi finančnega ministra.

O proračunu se glasuje po partijah (postavkah). Pribranki v eni partiji se smejo uporabljati za druge partije le po odobritvi skupščine.

Dodni dohodki oblasti so:

1. dohodki imovin, ki pripadajo oblasti.
2. dohodki oblastnih naprav, podjetij itd.
3. samostojni oblastni davki in takse.
4. oblastna doklada na državni davek.

Izredni dohodki so:

1. izkupiček za prodano oblastno imovino.
2. oblastna posojila.

3. državne podpore ali darila posameznikov.

4. izplačani dolгови ali preostanki iz prejšnjih let.

5. darila ali volila.

6. Nepričakovani dohodki v večjem znesku (!).

Od čistega dohodka ukoriščenih gozdov, rudnikov, vodnih sil in drugih ustanov, dobi država 15%, s katerimi podpira oblast pri izvrševanju javnih del.

Dokler ni zakona o samostojnih davkih in takсах, mora odobriti finančni minister take davščine. Le takse za uživanje in uporabljanje oblastnih podjetij predpisuje oblastna skupščina sama.

Oblastne doklade do 50% državnega davka odmerja oblastna skupščina sama, nad 50% pa le z dovoljenjem finančnega ministra. Ravno tako mora odobriti posojilo v znesku nad 10 milijonov in odtujitev na 1 milijon oblastne imovine finančni minister, ki tudi odobri oblastni proračun. Finančni minister mora izdati svoje ukrepe v enem mesecu, sicer se smatra, da je odobril sklep skupščine. Proti sklepom finančnega ministra je dopustna pritožba na Državni svet.

Oblastne davke pobira državna davčna administracija. Vse oblastne dohodke upravlja še oblastne finančne uprave, ki ga izvoli oblast za samoupravnega uradnika.

Za nujne potrebščine, ki nimajo kritja v proračunu, sme oblastni odbor z odobritvijo finančnega ministra najeti posojilo v višini do dveh milijonov dinarjev.

Sicer pa sklepa oblastna skupščina sama o vseh svojih izdatkih.

Politične vesti.

— Seje skupščine so zopet odgojene. V eni stvari gre naši skupščini na vsak način prvenstvo. Ni v Jugoslaviji nič društva in ne korporacije, ki bi s tako natančnostjo častile vsak praznik ko naša skupščina. Naj bo katoliški, pravoslavni, državni ali muslimanski, naša skupščina ga gotovo praznuje in da bolj drži še par dni pred in po prazniku. Tako tudi sedaj. V sredo je državni praznik, v soboto pa je bila skupščina že odgojena in sicer kar do 7. decembra. Ker je 8. decembra zopet katoliški praznik, upamo, da skupščina svoj sklep popravi in se odgodi vsaj do 15. decembra. Ker očitno poslanci tako zelo ljubijo počitnice, bi bilo dobro, če bi jim šli volitve na roko in pri prihodnjih volitvah vse te za praznike vnete poslance poslali na počitnice. Bilo bi to dobro za poslance, še bolj pa za narod in državo. — O vzroku odgoditve skupščinskih sej se podajajo razni komentari. Vlada pravi, da je to potrebno, da so narodni poslanci zaradi oblastnih volitev v kontaktu z narodom. Utemeljitev je divna. Zakaj pa ni vlada razpisala oblastnih volitev že za jesen, kakor bi tudi bilo v skladu z zakonom in porabila počitniški čas skupščine za agitacijo poslancev med narodom? — Opozicija pa trdi, da so bile seje skupščine odgojene, ker ni vlada pripravila še nobenih zakonskih načrtov za skupščino.

— Zopet drugi trde, da je bila skupščina odgojena vsled latentne krize vlade in v marsičem bo tudi ta vzrok najbolj verjeten. Na vsak način pa bi bilo stokrat bolje, če bi skupščina z dobrim vzgledom učila narod, da treba delati, ne pa da treba prav vsak praznik izkoristiti za počitnice.

— Naša politika. Na sobotni seji skupščine se je razpravljalo tudi o poročilu verifikacijskega odbora, da ne more biti dr. Kumanudi istočasno poslanec in župan Beograda. Radikali so pogruntali, da je to inkompatibiliteta. Stališče radikalov je smešno in dvakrat smešno, ker sicer ravno radikali pokazujejo najmanj tankovestnosti. Ravno sedaj se to najjasneje vidi v anketnem odboru. Vsa država ve, kako je z afero v Adamovem, le radikali si nočejo biti še na jasnem. Tu jih je zapustila vsaka tankovestnost. Toda stvar je še lepša. V soboto dopoldne so glasovali radičevci proti radikalnemu predlogu, v soboto popoldne pa so nakrat postali drugega mnenja in se pridružili tankovestnim radikalom. Naša politika bo res od same doslednosti še poveljana. Enak slučaj se je pripetil v anketnem odboru. Prvotno so radičevci z opozicijo glasovali proti odlaganju anketnega poročila, končno pa so glasovali z njimi. — St. Radić je vsled tega in oblastnih volitev silno nejevoljen in govori celo o latent-

ni krizi vlade. Ampak njegove besede niso bogzna kako prepričujoče, ker proti Radićevi volji njegovi poslanci sigurno niso glasovali z radikali.

— Italija še ni ratificirala nettunskih konvencij. Vprašan o nettunskih konvencijah, je dejal St. Radić: Ko sem bil zadnjič skupaj z dr. Ninčićem, sem ga vprašal, če je Italija že ratificirala nettunske konvencije. Odgovoril mi je, da jih še ni. Pa če se Italiji ne mudi, zakaj bi se mudilo nam! Ne razumem zato, zakaj g. Bodrero vztraja na tem, da moramo mi kot prvi ratificirati. Jaz, ki nisem ne minister in ne poslanec (alužija na Bodrerove besede, op. ured.), mislim, da ni potrebno, da hitimo. Če Italija sili h ratifikaciji, naj naprej sama ratificira. Če Italija še ni ratificirala, potem je dolžnost g. Bodrera, da je zelo rezerviran, pa ne zahtevati od nas, da mi kot prvi ratificiramo nettunske konvencije.

— Albanska vstaja je popolnoma udušena. Vlada je zbrala v Škadrju vse razpoložljive čete in z njimi pričela ofenzivo na vsej fronti. Ofenzivo je vodil polkovnik Buiati, bil je pa navzoč tudi sam vojni minister. Ofenzive se je udeležilo pet infanterijskih bataljonov, dve gorski bateriji in več tisoč prostovoljcev. Vse vasi vstajev so vladne čete požgale. Vstaji so se z živino umaknili v gore. Izgube so na obeh straneh precejšnje.

— Italijanski kralj podpisal je podpisal fašistovske zakone o varstvu države, ki so s tem postali zakon. V tihi boju med italijanskim kraljem in Mussolinijem je ostal slednji popoln zmagovalec. Monarhija v Italiji je sedaj odvisna samo še od milosti Mussolinija, ki pa je že opetovano poudaril, da je njegov vzor Julij Cezar, ki je segel po imperatorskem vencu.

— Protifašistovski govori v praškem parlamentu. Ker je praška policija prepovedala gospej Balabanov, da bi govorila v Pragi o Mussoliniju, fašizmu in italijanskih razmerah, je nemški socialni demokrat posl. Schäfer vehementno napadel notranjega ministra in ogorčeno spraševal, če je Češkoslovaška še samostojna država ali pa samo vazalna država Mussolinija. Je že sistem, kako policija povsodi in dosledno brani Mussolinija. To postopanje policije je dokaz, da se je Češkoslovaška rešila avstrijskih metod, zato pa navzela madjarskih. Protestu Schäferja so se pridružili samo komunisti in češki socialni demokrati, dočim so vse ostale stranke molčale na ta nečuten nastop praške policije.

— Briand se noče sestati z Mussolinijem. »Evening Standard« poroča, da je Chamberlain opetovano ponudil svoje posredovanje v francosko - italijanskem konfliktu. Po svojem razgovoru z Mussolinijem v Livornu je Chamberlain zopet ponudil svoje posredovanje, toda Briand si je vsled netaktnosti Mussolinija, ki je v Rimu govoril o nameri Chamberlaina, prepovedal vsako posredovanje. Pri Briandu je bil italijanski veleposlanik Avezzano zaradi zasedanja Zveze narodov. Zastopnikom časopisja je bilo na francoskem zunanjem ministrstvu po odhodu Avezzana sporočeno, da ni verjetno, da bi prišlo do sestanka med Mussolinijem in Briandom.

— Šolska avtonomija na Češkoslovaškem. Izvajanja češkoslovaškega prosvetnega ministra dr. Hodže o šolski avtonomiji, ki jih je govoril na seji parlamentarnega proračunskega odbora, so

bila pričakovana na eni strani z mnogimi upi, na drugi pa z bojznijo. Poročilo so se tudi pripisovale misli, katerih prosvetna uprava ni imela. Domnevalo se je, da obstoji možnost, da se da šolski avtonomiji širši administrativno finančni temelj, kajti na ta način bi šel ta načrt daleč preko mej šolske uprave in bi se sploh odtegnil njeni kompetenci. To pa je nemogoče brez privoljenja narodne skupščine in je tudi v tehnično administrativnem oziru neizvršljivo radi posebnih lastnosti zadeve same. Razen tega obstoji še okolnost, da ni upoštevana manjšina v pretežno nemških šolskih okrajih. Najbrže gre zato, da se na podlagi čarobnega zakona in delne izvedbe tega zakona predloži vladi v kratkem načrt o izpopolnitvi šolske uprave z okrajnimi in deželnimi šolskimi sveti. Ta načrt bi se oziral tudi na rezultate zadnjih parlamentarnih volitev. Po tem zakonu bi bila podana možnost vsem strankam, tudi onim narodnim manjšin, da so zastopane v teh šolskih svetih in da vplivajo na njihovo delo. Vse načrt se bavi z reorganizacijo omenjenih šolskih svetov, tako da bi bile v njih zastopane vse stranke v razmerju z njihovo številčno močjo. Vprašanje reorganizacije deželnih šolskih svetov se v prosvetnem ministrstvu marljivo študira. Vrše se posvetovanja s predsedniki deželnih šolskih svetov, da se določi najprimernejši način reorganizacije.

— Kitajska postane sovjetska republika. Komendant kantonskih čel Čang-Kaišek je izjavil, da bo uvedel sovjetski režim kot bazo nove kitajske vlade, v kateri bodo sodelovali tudi delavci. Dodal je, da je kantonski pokret revolucija, a ne evolucija. Pripravlja se nova sodna zakonodaja, ki bo enakopravna tako za tuje, kakor tudi za Kitajce. Pogodbe s tujimi državami se uničijo. — Po vestih iz Kitajske je Jang Tsen, guverner provinc Ce Kiang, prešel na stran Kantona. Ako je ta vest resnična, pomeni to, da je cela provinca Ce Kiang izgubljena v korist boljševikov. Jang Tsen je bil poprej pristaš Vu Pei Fua.

Beleške.

DONESEK K NASI UPRAVI.

Na seji skupščine je dejal posl. Vujić med drugim tudi tole:

»Je tudi to, da se za zastopnika vlade postavi trgovec Pečić. Ta gospod ima lesno in špeditersko trgovino v Veliki Kikindi in on je veliki župan, za podkapetana pa je vzel svojega rodnega sina. Kadar se tako dela, potem treba tudi brivce postaviti za sodnike, sodnike pa za brivce, pa bo narod čisto obrbl. Enako v Modožu. Sreški načelnik je tast, a podnačelnik zet. Enkrat za vselej je treba narediti konec tem familijarnim razmeram...!«

NOBLESA.

Mirno in stvarno, celo brez rekrimacij, smo glesirali novo orijentacijo SDS. Storili smo torej svojo dolžnost kot javno in neodvisno glasilo.

»Jutro« pa je na naša stvarna izvajanja odgovorilo s tem, da nas je uvrstilo med reptile.

Mislimo, da ta konstatacija odtehta vsak komentar.

Kratke vesti.

Angleški kralj je imenoval Ch. B. Mosseya za izrednega poslanika Kanade v Washingtonu.

Glede madjarskega falzifikatorja Marsovskega je bila te dni vložena v nizozemskem parlamentu interpelacija, ker ima v nizozemskem zaporu izjemno stališče, baje se ga namerava sedaj premestiti v neki sanatorij ter celo pomilostiti.

Kadi.

Stari naši muslimani še danes ne morejo pozabiti turških časov. Rojeni v robstvu in vzgojeni suženjsko, na stara leta ne pojmiyo vrednosti svobode. Pred nedavnim časom sem se razgovarjal na dvorišču Begove džamije v Sarajevu z belogradim muslimanom in dobil na vprašanje po predokupacijskih časih sledeči odgovor: »Pa dobro je bilo, brate, pa lepo je bilo! Jettin život! Dao si begu, što treba, pa živelo se!« Govoril sem še z drugimi muslimanskimi starinami, pa povsod sem čul isto.

»I ovi sudeti! Ba, to ne valja! Kadi, taj je bio sudac, brate! Da si ga čuo!« mi je razlagal moj stari znanec Aydiya. Govoril mi je o bosanskih vstajih, kako je »pucao na Sva-beć, govoril o okupaciji in o ujedinjeni Jugoslaviji.

»Lepo, dobro, ugodno — a kad su bili Turci gospodari —« se je glasil starčev refren.

zajupno k sivobrademu kadiju zrl le verni mohamedanci, tudi kristjani so ga imeli v velikih čislh.

Kadi, mufti in beg, to so bili Bosanci trije bogovi, ki so ga vsi izkoriščali. Begu je moral obdelovati zemljo in mu dajati še skoro ves svoj pridelek, za muftija — visokega cerkvenega dostojanstvenika — je moralo biti tudi nekaj, kadi pa seveda tudi ni mogel soditi zastonj. In Bosanac je bil zadovoljen, in s tužnim srcem se še danes spominja onih »lepih« časov.

Tekrat je bila Bosna še turška pokrajina in bistra Sava je ločila katoliške Hrvate od pomohamedanjenih Srbov.

V Slavoniji ob turški meji so v tistih časih poslovala le vojaška sodišča in ta z znano brezbrizno dolgotrajnostjo, kar je seveda ime- lo za naravno posledico, da so celo tostranski Hrvati prosili bosanske kadije za razsodbo, ako se niso mogli sami sporazumeti.

Tako je bival okoli 1870. leta na hrvaškem bregu Save kmet Pavao Nigrin. Imel je revno bajtico, ki je stala, kot je tam radi pogostih preplav že navada, na visokih koleh. Pavao Nigrin bi bil zelo rad videl, da bi se bil njegov sin poročil. Toda mladi Luka se je vedno branil, češ da ni v koči prostora za mlado ženo. Pavao Nigrin si je znal pomoči: Luka naj si postavi na kožo nadstropje in naj tam stanuje. Sin je bil zadovoljen. Šel je v gozd,

75-letnica Hugolina Sattnerja.

Danes praznuje p. Hugolin Sattner svoj petinsedemdeseti rojstni dan. Menda ga ni Slovenca, ki ne bi poznal imena tega najstarejšega in najbolj produktivnega slovenskega skladatelja. Ne osebna reklama in ne morda kake posebne zveze niso napravile Sattnerjevega imena popularnim. Napravilo ga je njegovo delo, njegova umetnost, za katero je živel od otroških let do danes in za katero živi še sedaj.

Med posameznimi panogami umetnosti je pri nas kompozitorska umetnost najšibkejša po številu udeležujočih se umetnikov. In prav malo — ali pa nobenega — imamo Slovenci komponistov, ki bi se mogli vzporediti s Sattnerjem po globokih umetniških vrednotah, tehnični dovršenosti in obsegu svojega skladateljskega dela.

Hugolin Sattner se je rodil dne 29. novembra 1851 v Kandiji pri Novem mestu. Po očetu, poštenu uradniku v Novem mestu je podedoval svoje nemško ime, po materi pa slovensko narodnost in slovenski jezik. V Novem mestu je obiskoval ljudsko šolo in šest razredov gimnazije, nakar je vstopil v frančiškanski samostan v Nazaretu na Stajerskem, odkoder je odšel v Gorico. Leta 1890 je bil dodeljen ljubljanskemu frančiškanskemu samostanu.

Že v svojih otroških letih se je pričel intenzivno baviti z glasbo. Najprej seveda s petjem, — že kot mlad deček je pel na komu, — nato pa tudi z gosli (vijolino in vijolo) s klavirjem in končno z orglami. V Gorici je bil organist in vodja samostanskega pevskega zbora. V Ljubljani pa je takoj stopil v stike s

Foersterjem, ki je nanj vplival v marsičem, zlasti pa glede cecilijanskega cerkvenega petja.

Sattnerjevo delo je bogato in pestro. Najbolj znane so seveda njegove cerkvene skladbe. Tu se je mnogo učil pri Palestrini. Znae njegove skladbe so »Te deum«, »Missa seraphica«, »Assumptio«, razni gradualji, ofertoriji in skladbe v čast Materi božji ter sv. Frančišku. Pri ljubljani pesnik mu je Simon Gregorčič, od katerega pesmi je uglasbil »Jejtejevo prisego«, »V pepelnici noči«, »Oljki« in »Soči«. Največje in najmonumentalnije njegovo delo pa je opera »Tajda« — slovenska »Thais«, ki se bo baje izvajala že to sezono.

Sattner se mnogo udeležuje tudi na dirigentskem polju. Svoj frančiškanski cerkveni pevski zbor, katerega pevo-vodja je in ki praznuje letos svojo petindvajsetletnico, je povzdignil do popolnosti, katere mima noben drug cerkven zbor v Sloveniji.

Sattner kot osebnost je nadvse simpatičen pojav. Njegova skromnost in priprostost izvira mnogo bolj iz njegove narave in značaja, nego iz prepisov njegovega rekla. P. Hugolin Sattner ni politično nikjer eksponiran. Pristaš vsake stranke mu je mil in dobrodošel. In le malo je osebnosti v Sloveniji, ki bi uživale toliko splošnega spoštovanja, priznanja in ljubezni, kakor pa današnji jubilar.

K njegovemu jubileju se pridružujemo tudi mi in izrekamo željo, da naj naš skladatelj živi še dolga leta in da naj mu bo dano doživeti še mnogo jubilejev!

Predavanje Miljenka Vidovića.

V soboto, dne 27. novembra je prispel z dopoldanskim beograjskim vlakom v Ljubljano prof. Miljenko Vidović iz Sarajeva, znani voditelj etičnega pokreta v Jugoslaviji, ki stremi za tem, da na podlagi izobrazbe najširših množic naroda dvigne moralni in kulturni nivo družbe.

Da sta si njegovo delo in program pridobila ugled in pozornost tudi pri nas, je pričala včeraj dopoldne polna dvorana občinstva v Mestnem domu, kjer je Miljenko Vidović predaval o temi: »Dve kulturi«.

Predavanje je ob pol 11. otvoril predsednik Vidovićevega kluba v Ljubljani g. V. Bernik, ki je pozdravil predvsem vladnega zastopnika prosvetnega šefa g. dr. Lončarja, zastopnika mestne občine dr. Rika Fuxa in zastopnika univerze univ. prof. dr. Ozvalda. Nato je na kratko skiciral dosedanje delo Miljenka Vidovića.

Toplo pozdravljen je Vidović v začetku svojega zelo temperamentnega govora omenil razliko med dvema kulturama: na eni strani je ona, ki ima za osnovo materialistično pojmovanje življenja, na drugi strani pa kultura, ki stremi za poduhovljenjem človeka. Tudi stare kulture, ne samo špartanska ali rimska, nego celo atenska, so bile v svojem bistvu materialistične. V Atenah se niso izobraževali mladeniči toliko duševno, nego bolj telesno, da so mogli biti dobri vojaki. Dokaz temu je primer Sokrata, ki je bil usmrčen, ker je naglašal važnost duše v človeku in duševnosti v državi.

Toda duševna in moralna kultura je močnejša od materialistične. Pred moralno visoko osebnostjo Kristusa se je zgrudila v prah fizično sicer močna, duševno in moralno pa gnila rimska država. Kajti Kristus je imel močno moralno silo v sebi, ko je rekel: »Bog in jaz sva eno!« Kroljestvo božje naj bo v vas! S temi besedami je hotel dati svojim učencem ono moralno moč, proti kateri zaman kljubuje fizična sila. Svet sovražni apostole duševnosti in morale. Radi svoje vzvišene etične misije so morali žrtvovati življenje i Sokrat i Pitagora i Krist i Bruno in nešteto drugih.

Enako, kakor je propadla stara rimska država, tako je zapadla propadu tudi sedanja Evropa in njena zapadna civilizacija. Civilizacija evropskega zapada propada, je gnila ter je v agoniji.

Ta gnila civilizacija se je prišla navidezno tudi našega naroda. Spačila nam je lice, ni pa spačila bistva. Smo bogat narod, v dejstvu smo ubog narod. Po svoji naravi smo moralni, de facto smo nemoralni. Poštene smo v svoji notranjosti, utapljammo pa se v korupciji.

Vrzmimo to masko s sebe! Preporodimo se!

Ustvarimo novega človeka, moralnega, polnega srčne kulture, značajnega, takega, ki bo mogel biti nosilec nove kulture, kulture resnične duševnosti! Le na tej podlagi moremo rešiti sebe, svoj narod, domovino in državo!

Obe državopolitični obliki v Evropi, demokracija in diktatura, sta slabi. Obe

vodita k nepoštenosti, h korupciji, k varanju naroda.

Potrebna je nova demokracija, demokracija, ki bo slonela na izobrazbi in srčni kulturi vseh plasti naroda, na značajnosti posameznikov.

V Evropi so edino le Slovani še zdravi. Njihovega bistva se ni dotaknila še gnila zapadna civilizacija. Edino oni morejo rešiti Evropo pred splošnim propadom. Le njihova brezmejnja ljubezen; njihova globoka morala in le njihova čistost morejo ustvariti novo civilizacijo, civilizacijo duševnega preporeda, kulturo ljubezni ter visoke morale. Ta kultura bo dovolj močna, da bo kljubovala vsemu svetu.

Zato pa je potrebno, da so vse najširše ljudske plasti prežete z globoko moralno kulturo in da so izobražene.

To so približno glavne misli, ki jih je navedel predavatelj. Nato je predavatelj pozval Slovence, naj mu pomagajo pri ustvarjanju teh novih generacij, za kar imajo vse predpogoje, ki so jih dokazali v stoletnih kljubovanjih proti vsem nasprotnikom.

Občinstvo je ob koncu predavanja priredilo predavatelju burne ovacije, za katere se je ves vznemirjen zahvalil z vzklikom: »Živeli Slovenci!«

Sokolstvo.

Slovesna otvoritev sokolske dvorane na Glavna sokolska dvorana na Taboru je bila otvorjena v soboto ob ogromni udeležbi ljudstva s koncertno in telovadno akademijo, ki sta popolnoma uspeli. Stevilne odlične goste sta v vestibulu sprejemala starosta dr. Pestotnik in načelnik gradbenega oddelka g. Turk.

Akustika dvorane je idealna, vsled česar so vse deklamatorične in godbene točke izvrstno uspeli; akademijo je otvorila godba Dravske divizije s »Hej Slovanci!« sledila ji je uvertura iz opere »Libuše«. Nato sta ob navdušenem ploskanju prednašala s. Kambičeva in br. Rak Ganglovo pesem, poklonjeno Taboru. Pri naslednji točki, dramatični sceni: »Zgodovina in graditev Tabora«, (autor g. Šest) je priklopilo navdušenje občinstva do vrhunca. Izvajali so jo brezhibno vsi telovadni oddelki Sokola I.

Viharno priznanje so izzvale telovadne točke: proste vaje članstva, vaje ženskega naraščaja s tamburinami, skupina moškega naraščaja na mizi, originalne vaje članic z razsvetljenimi kiji in slednjič vaje članstva na bradljah in drugo; zadnje so pač predstavljale višek telovadne spretnosti, primus inter pares pa je bil br. Primožič.

Če še omenimo, da so tudi pevske točke bile na višku, tako tri pesmi operne pevke g. Lovšetove, mogočne arije opernega baritoni-

sta Holodkova, »pastir« sokolskega pevskega zbora pod vodstvom br. Juvanca ter harmonija Adamičevega zbora »Kresovale tri devojke«, ki jo je izoborno prevedel meš. zbor »Lj. Zvonac« pod vodstvom g. Prelovca, smo navedli vse, kar je nudil le nad vse posrečeni slavnostni večer ogromni množici prijateljev sokolskega pokreta.

Ljubljanski Sokol opozarja na nadaljevanje predavanja brata dr. Viktorja Murnika, ki bo v četrtek 2. decembra ob 8. uri zvečer v društveni sejni dvorani v Narodnem domu. Zdravo! — Odbor. (109)

Ljubljanski Sokol opozarja ponovno na svečano zaobljubo novega članstva, ki bo v sredo dne 1. decembra na praznik Ujedinjenja ob pol 12. v društveni telovadnici v Narodnem domu. — Pred zaobljubo članstva ob 11. dopoldne zbor moškega in ženskega naraščaja ter moške in ženske dece, na katerem se bodo prečitale sklepi letošnje Savezne skupščine in Djakovem glede prepovedi uživanja alkoholnih pijač in pušenja. Pri tej priliki se bodo razdelile društvenim naraščajnikom-tekmovalcem diplome iz praške tekme. Apeliramo osebno na starejše članstvo, da se te interne društvene svečanosti udeleži v čim večjem številu. Zdravo! — Odbor. (110)

Obleke lastnega izdelka

Vam nudi najceneje
JOS. ROJINA, Ljubljana
Aleksandrova c. 3.

IZ NASE SKUPŠČINE.

V »Vremenu« čitamo:
»Besedo dobi g. Dimitrije Vujić. Takoj v začetku svojega govora prične napadati policijo.

— Policijo je razvabil še Pribević, vzklikne g. Bingulac.

Na te besede stopi g. Grigorije Božović k g. Bingulacu in mu odgovori:

»Vi ste, g. Bingulac, največji provokator, najbolj ordinaren izzivač.«

G. Bingulac: »Samo molčite Vi, Vas se nisem lotil.«

G. Božović: »Prosim Vas, da ne dražite živcev ljudi. Molčite in utihnite že enkrat.«

G. Bingulac: »Ali ste Vi žandar?«

G. Božović: »Jaz Vam svetujem, da ne dražite mojih živcev. Hočem biti žandar za svojo čast.«

G. Bingulac: »Vidi konja i on se rita.«

G. Božović odhaja: »Vi ste jedna životinja!«

G. Bingulac: »Če je nervozen, naj sede, ko oni Joca Pižon.«

Predsednik kaznuje v tretjič g. Bingulaca s pismenim ukorom, g. Božovića pa kliče k redu.

G. Vilder zakliče g. Bingulacu: »Vi ste patentinan skupščinski liferant gluposti.«

G. Bingulac: »Vi ne znate niti gluposti. Vi ste konji!«

In g. Bingulac je imel zadnjo besedo.

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro asortiranih

kolonijalnih trgovinah.

posekal nekaj bukev in si zgradil nad očetovim stanovanjem prijazen zračen prostor.

Ko je zlezel nekoč stari Pavao Nigrin gori, da bi obiskal mladi par, ugajalo mu je zgornji nad vse. Stene so bile čiste, okna svetla, ker Lukova žena je skrbela za red in snago. Primerjal je stari otac svojo luknjo s to solnčno izbo in zazdelo se mu je tam gori prijaznejše, vabljeveje.

Nekaj časa je godel nerazumljivo v brado, potem pa se je ojunačil in kratkomalo zahteval od sina, da mu prepusti gorenjo sobo in se preseli doli v njegovo izbo. Luka seveda ni hotel o tem ničesar slišati, še manj njegova žena; onadva da sta si postavila nadstropje in ga hočeta tudi imeti. Prišlo je do brezkončnih preprirov, dokler niso sklenili, predložiti zadeve kadiju tam preko na Turškem.

Pavao in Luka Nigrin sta veslala v čolnu čez Savo.

Razložila sta kadiju celo stvar. Mirno in samozavestno ju je poslušal. Da se vsa zadeva vrši v inozemski pokrajini, ga ni popolnoma nič motilo — dovolj, da je dobil maslno nagrado. Izvlekel je čitap — pomohamedovo sveto pismo — in listal in listal...

Zarek razsviljenja mu je prečinil obraz. »Prekrižaj se, moj sin!« je dejal.

Križal se pa res ne bom pred Turkom!« se je razjezil Luka.

»No? — Bo kaj??« vpraša kadija zapovedujoče.

Luka se prekriža: »V imenu Boga Očeta in Sina — — —«

»Stoj!« zarohni kadija. »Prekrižaj se še enkrat!«

Luka je ponovil dotikaje se čela in ust:

»V imenu Boga Očeta in Sina — — —«

Kadija je zaklical: »Kje je oče?«

Luka pokaže na čelo.

»In sin?«

Luka pokaže na usta.

»Vidiš? Oče zgoraj — sin spodaj! Tako hoče vajina vera. Pojdi, Luka Nigrin in ravnaj po njenih zapovedih!«

Takratna turška vlada je poznala svoje kadije predobro, da bi ne bila pazila nanje. Kadijev ni nikdar nastavljala v rojstnem kraju, temveč jih je pošiljala iz najoddaljenejših pokrajin.

Tako je prišel v Bosno nekoč neki kadija iz Angore v Mali Aziji. Mož ni poznal jezika, ne običajev svojega novega delokroga. Neka kristjanka se je imela zagovarjati radi tatvine madega prešička. Kadija, ki v svoji islamski domovini še nikdar ni videl pravišča, je z gnusom spravil nečedno ime preko svinjine in označuje prešiča za nečisto žival.

»Ali si ukradla malega prešička?« je pustil vprašati grešnico.

»Da, gospodine!« je odgovorila in tolmač je prestavil.

»Kaj si napravila s pujskom?«

»Pojedla sem ga,« je odgovorila kristjanka.

»In kožo?«

»To šele!« Obtoženki se je zbirala voda v ustih ob spominu na hrustljajočo južino.

»No,« je dejal kadija, »če si bila pa tako lačna, da si pogoltnila celo kožo te gnusne živali, pojdi svobodna domov!«

Niso pomrli v Bosni še vsi oni muslimanski pobožajaki, ki so dosegli vrhunec zemske sreče, da so pomolili na Mohamedovem grobu in se dotaknili svetega črnega kamna — kabe — v Mekki. Potovanje v daljno Arabijo pa je bilo težavno in zvezano s tisoč nevarnostmi. Nemalo pobožnih romarjev je umrlo spotoma naravne ali nasilne smrti. Baš radi tega so uživali ti romarji pri ljudstvu velik ugled, dobili so časten priimek »hadži« ter se razlikovali od drugih vernikov tudi na zunaj po pokrivalu.

Kdor se je tedaj podal na to dolgo in nesigurno pot, uredil je doma vse kot pred svojo smrtjo: razdelil je premoženje med svoje otroke.

Tako je storil tudi Sali-beg. Ko se je vrnil, je to bridko obžaloval. Njegovi otroci ga niso hoteli trpeti v hiši. Hadži Sali-beg pa je bil

zvit, mnogo bolj zvit, kot nezvesti otroci. Izposodil si je od starega prijatelja pest cekinov in jih v večerni tišini po akšamo — večernicah — prešteval v svoji udobni, ozki izbi. Prislunhnil so otroci ob evenku zlata v sosednji sobi. Mahoma so spremenili svoje vedenje napram staremu očetu in mu stregli na vse pretege. Ako so ga spraševali po ostanku njegovih zakladov, vedno je namignil na zapečaten lonec v kotu in dejal skrivnostno: »Po moji smrti prejmete svoj delež!«

Hadži Sali-beg je, obdan od svojih dragih, slednjič mirno zaspal. Muslimana pokopljejo takoj, ko se ohladi telo. Toda predno so imeli dediči čas pokopati očeta, nesli so težki lonec skupno in zlovollno h kadiju. Ta naj bi razdelil dragoceno vsebino. Kadija je odprl fe-raržo — oporoko — in čital dolgo, dolgo ter naposled dejal: »Vaša stvar je neizrečeno zamotana, kajti vsakdo od vas je prejel svoj pristojni delež že za življenja pokojnega hadžija. Naj torej nad ostankom odloča Allah sam. Obesil bom lonec visoko pod strop, vi vsi se zberite okoli mene, pisar bo razbil posodo z enim udarcem, in kar bo potem na koga padlo, bodi po krivici njegova lastnina.«

Tako se je zgodilo. Kadi pa se je postavil potem ko je zrahljal turban, da bi vjel čim večjo vsoto ravno v sredino.

»Udri!« je ukazal sodnik. Pisar je zavihtel palico, in iz loneca je padel velik kamen kadiju ravno vrh glave.

Dnevne vesti.

STAVA.

Kakor znano, je uvedlo poštno ministristvo nove znamke s pretiskano zvišano pristojbino samo za mesec november. Te znamke bodo tudi samo ta mesec veljavne in 1. decembra stopijo zopet stare znamke v veljavo.

Če bi imeli pri nas tudi svojega Lloyda, ki sprejema vse mogoče stave, potem smo uverjeni, da bi bilo priglasenih že polno stav, da prvega decembra stvar stvar z novimi znamkami ne bo šla tako lahko. In bojimo se, da bi zmagali tisti, ki bi stavili, da bodo 1. decembra ravno tako plačali globo, kakor so jo 1. novembra, ko pošte še niso imele novih znamk.

Skoraj bo 1. december in tedaj bomo videli, kdo bi dobil pri nas stavo, ali tisti, ki zaupajo pošti, ali pa skeptiki. Če seveda ne bo vlada zvišano pošto tarifo podaljšala še za december.

Bojimo se, da bi tisti, ki bi to stavili, dobili najbolj sigurno stavo.

Bilo bi nad vse lepo, če bi se motili!

— Gospod veliki župan dr. Vilko Baltić se je povrnil s svojega dopusta in zopet prevzel svoje uradne posle. Prihodnji sprejemni dan za stranke je v petek dne 3. decembra t. l.

— Vpostavitve železniškega prometa na progi Jesenice—Kranjska gora—Planica. — Vsled poplave v početku tega tedna pokvarjena proga Jesenice—Rateče, je do sedaj toliko popravljena, da se vrši od četrtka dne 25. t. m. zopet normalen promet potniških in tovornih vlakov na progi Jesenice—Dovje-Mojstrana. Od sobote dne 27. t. m. je vzpostavljen prevoz potnikov, priljagi in živil do 85 kg po komadu tudi na progi Dovje-Mojstrana—Planica—Rateče s prestopanjem, oziroma prenosom preko še pretrgane proge med postajama Dovje-Mojstrana — Kranjska gora. Za določbo, katere bo trajala ca 8 dni, odpade večerni vlaki na progi Jesenice—Kranjska gora in sicer vlaki št. 4216, 4217 in 4218, vozijo pa vlaki št. 4211, 4214, 4215 in nov vlak s priključkom na ljubljanski potniški vlak št. 914 (odhod iz Ljubljane ob 11. uri 40 min.), z odhodom iz Jesenic ob 15. Tovorni promet ostane na progi Dovje-Mojstrana — Kranjska gora—Rateče še do nadaljnjega uklenjen.

— Razpis dr. Košmerlove ustanove za slušatelje tehniške srednje šole v Ljubljani. — Mestni magistrat razpisuje dr. Košmerlovo ustanovo za slušatelje višjega oddelka tehniške srednje šole v Ljubljani v znesku 3000 dinarjev na leto. Tozadevni pogoji so razvidni iz razpisa na tehniški srednji šoli in na mestnem magistratu.

— Spremembe v železniškem prometu. S 1. decembrom stopijo v promet spalnih in direktnih voz sledeče spremembe v veljavo: Spalni voz München—Zagreb pri vlaku št. 1 in 2, ki je bil dosedaj v prometu 4 krat na teden, bo od 1. decembra dalje v prometu samo trikrat na teden in sicer iz Münchena ob ponedeljkih, sredah in petkih in iz Zagreba ob torkih, četrtkih in sobotah. Spalni voz München—Trieste pri vlaku št. 902 in 903, ki je bil do sedaj trikrat na teden v prometu, bo od 1. decembra dalje v prometu štirikrat na teden in sicer iz Münchena ob nedeljah, torkih, četrtkih in sobotah in iz Trsta ob ponedeljkih, sredah, petkih in nedeljah. Direktni voz I. in II. razreda Beograd—Trst pri vlakih št. 4 in 5 se ukine. Dosedanji direktni vozovi Beograd—Trst tečejo samo do in od Ljubljane.

— Nepravilne državne obveznosti iz preteklih let. — Finančna delegacija objavlja uradno: Generalna direkcija državnega računovodstva ministrstva financ je z razpisom od 16. novembra t. l. DR br. 154377 obvestila delegacijo, da je ves kredit po partiji 55 budžeta za leto 1926-27 iz katerega se poravnajo državne obveznosti iz prejšnjih budžetnih let, že popolnoma izrpan in ji naročila, da naj za enkrat ne stavi več takih predlogov. Ker torej prošnje za izplačilo zaostankov na penzijah, potnih in selinskih stroških itd. iz dobe pred 1. aprilom t. l. do prihodnje proračunske dobe žal nimajo najmanjšega izgleda na uspeh in povzročajo interesantno samo nepotrebnostne stroške in pota, finančni upravi pa brezplodno delo, prosi delegacija da naj se do nadaljnjega opušča.

— Zveza jugoslovenskih mest. V petek se je vršila v Zagrebu konferenca odbora za ustanovitev zveze jugoslovenskih mest. Konferenca je pretresala načrt pravil, ki je bil sprejet z nekaterimi modifikacijami. Po tem načrtu naj bi bil sedež zveze Zagreb, dočim bi bil po prvotnem načrtu sedež zveze izmenoma Beograd, Zagreb in Ljubljana. Mesto bi se določilo za vsako leto posebej. Predsednik zveze naj bi bil po sprejetem načrtu zagrebški župan, oziroma, v slučaju, da bi se pripetilo, da dobi Zagreb gerenta, zadnji župan. Dne 12. decembra se vrši v Zagrebu konferenca, ki bo določila program za kongres jugoslovenskih mest. Na konferenco bodo povabljeni sledeča mesta: Beograd, Ljubljana, Maribor, Sarajevo, Sušak, Split, Skoplje, Niš, Novi Sad, Subotica, Osijek in Zemun.

— Razpisani poštarški mesti. Razpisano je poštarško mesto pri pošti Ljubljana 5 (II-1) in poštarško mesto v Muti (II-2). Prošnje je vložiti tekom 14 dni na pošto in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani.

— Iz veterinarske službe. Veterinar pri okrajnega glavarstva v Celju Vojteh Hrabalek je imenovan za veterinarja pri okrajnem glavarstvu v Kočevju.

— Uniforma za državne dostojanstvenike na Poljskem. Iz Varšave poročajo: Vlada se bavi z načrtom, da se uvede za visoke državne dostojanstvenike na Poljskem obvezna uniforma.

— Ukrajna milijonska bančna nakaznica. V petek dopoldne je prisopihal na zagrebško policijo uradnik Celjske posojilnice ter prijavil, da mu je izmaknil med vožnjo z brzovlakom neznan žepar listnico, v kateri so se nahajali razen 280 Din gotovine njegovi osebni dokumenti in bančna nakaznica Celjske posojilnice na I. Hrvatsko štedionu, glaseča se na 1 milijon dinarjev. Policija je obvestila o zadevi nemudoma Hrvatsko štedionu in ostale denarne zavode, tako da sedaj z ukradeni nakaznico ni mogoče ničesar dvigniti ter bi riskiral žepar, če bi to poskušal, edino le, da bi ga na mestu aretirali.

— V Baški se ruši obala. V Baški na otoku Krku se je zrušil te dni del obale v morje. Spriču dejstva, da preti ista nevarnost tudi drugemu delu obale, ob katerem stoji okoli 40 hiš, je prebivalstvo zelo vznemirjeno. Sklenilo je, da pošlje h kompetentnim faktorjem deputacijo s prošnjo, da se povzamejo pravčasno vse mere, da se katastrofa prepreči.

— Sneg v Hercegovini. Te dni je zapadel po vseh večjih gorah v notranjosti Hercegovine sneg. V višje ležečih krajih je zavladala ostra zima. V selu Dobričašcu se je pojavila pri belem dnevu tolpa gladnih volkov, ki je udrila v stajo Riste Marića ter raztrgala sedem ovac. Prebivalstvo je napram zverem brez moči, ker nima orožja.

— Velike poplave v Furlaniji. Poplave v Furlaniji trajajo dalje deloma se je položaj zelo poslabšal. Pri Predilu je odnesla voda dva mostova, pri Lužnici je odnesla železniški most. Materijalna škoda je velika.

— Katastrofalna karambola dveh vlakov na Angleskem. Iz Londona poročajo: Te dni je prišlo na železniški postaji v Galestetu do katastrofalne karambole dveh osebnih vlakov. 70 potnikov je bilo težje ali lažje poškodovanih. Trije od njih so poškodbam že podlegli. Katastrofo je povzročila gosta megla.

— Silne nevihte na francoski obali. V kanalu La Mauche divja silno neurje. Ob izlivu Gironda se porušili morsk valovi 350 metrov dolg nasip. Več manjših ladij se je potopilo. V okolici Nizze so povzročile poplave veliko škodo. V selu Rochembillerre je porušila povodenj 80 hiš. Pri tem je poginilo 20 oseb.

— Poplava Volge. Vsled velikih nalivov in snega je Volga močno narasla. Jaroslavl je pod vodo. V Arhangeljsku divja silen snežni metež. Železniška proga je na več krajih tak zasnežena, da je mestoma vsak promet nemogoč.

V torek 30. novembra ob 8. zvečer

telovadna akademija

ljubljanskih sokolskih društev
v dvorani „Union“.

— Grozen samomor v kopeli. Iz Novega Sada poročajo: Včeraj si je neki tukajšnji kopek okrajni sodnik iz Pitelja dr. Božidar Jeftić na grozen način končal življenje. V kopek je prišel okrog pol 11. Čez kake pol ure je slišal maser pok iz revolverja; mahoma je odhitel v kabino, kjer je zagledal dr. Jeftića, na katerem pa ni na prvi pogled nič posebnega opazil. Ko pa je prišel okoli poldneva zopet v kabino, je bil dr. Jeftić že mrtel. Nemudoma je o tem obvestil vodjo kopeli in policijo. Preiskava je dognala, da si je Jeftić najprej poglaval v glavo. Kroglja ga pa brčkone ni dobro zadela, naka si je sodnik prerezal žile na obeh rokah in izkrvavel. Pri mrtvem so našli pismo, v katerem samomorilec prosi, da naj z denarjem, ki ga najdejo pri njem najprej poplačajo njegov račun v hotelu, ne omenja pa, kaj ga je tiralo v smrt. O dogodku so obvestili tudi ženo. Bil je 61 let star. Pred vojsko je bil advokat v Budapešti kjer mu je pisarna prav dobro uspevala. Po prevratu se je preselil v Jugoslavijo in stopil v sodno službo.

— Samomor devojke. Te dni se je pripetil na kolodvoru v Vrhu strašen samomor. Na stopnicah nekega na postaji stoječega osebnega vlaka je stala mlada, elegantna dama. Ko je privozil na postajo drug osební vlak, se je vrgla deklica pod lokomotivo. Kolesa so jo raztrgala na kose. Policija je ugotovila, da je samomorilka identična s 23 letno hčerko bogatega posestnika v Alibunaru Desenko Ilić. Vzrok samomora še ni ugotovljen. V ročni torbici Desenke so našli 4000 Din.

— Tepež na cerkvenem zborovanju poljske narodne cerkve. Iz Varšave se poroča: Za ponedeljek ob 11. dopoldne je bilo v kinu Pan napovedano predavanje škofa poljske narodne cerkve Hodura, ki se je baš vrnil iz Amerike, o poljskih izseljencih v Ameriki in o narodni cerkvi. Komaj pa je škof stopil na govorniški oder, se je pokazalo, da se je bilo v dvorani zbralo več nasprotnikov narodne cerkve kot pristašev. Poleg šibkega ploskanja so zadoneli kreпки kliči: »Ven z njim!« V dvorani navzoči policijski vodja se je bal, da sam ne bo kos pretečemu nevarnemu položaju, in je pohitel k telefonu, da bi poklical pomoč. V tem pa so se demonstrantje prerili do odra, na katerem sta bila poleg škofa Hodure še škof Bonczak in visokošolec Gorecki. Nekaj demokratov je vrglo oba škofa na tla, naka je nastal splošen metež in tepež, pri katerem so vihтели stole in palice. Škofa sta bila močno pretepena, škof Bonczak je dobil celo veliko rano na čelu. Nato je večina demonstrantov odšla prepevajoč narodne pesmi. Policija je prišla osem tepežnikov, ki so jih po zaslišanju zopet izpustili. Škofoma so

prišli na pomoč zdravniki, ki so jima nudili prvo pomoč, nato pa sta skozi zadnja vrata odšla iz poslopja.

— Iz velikomestne kloake. V Gradcu je bil te dni aretiran 53-letni čevljar, ki je skupno s svojim sinom spolno zlorabljal neko mladoletno deklico ter jo inficiral. Stvar je prišla na dan, ker je inficirala deklica pri igri nekega dečka. Otroke so odvedli v bolnico, čevljarja pa v zapor.

— Vladika obtožen nemoralnega življenja. Iz Bukarešte poročajo: Minister prosvete je vložil pri sinodu ovadbo zoper vladiko Genasija iz Buse. Obtožil ga je nemoralnega življenja. Ovadba temelji na izpovedbah številnih prič. Sinod je določil posebno komisijo, ki bo stvar preiskala.

— Zastrupljenje s plinom. Na Reki so našli te dni v njenem stanovanju mrtvo pianistino Dujmić. Pianistinja je bila pozabila zapreti plinovno cev, vsled česar se je ponoči zadušila.

Ljubljana.

1— Volitve poslancev oblastnih skupščin. S kraljevim ukazom od dne 20. novembra 1926, objavljenim v Službenih Novinah dne 25. novembra 1926, št. 269, so v celi kraljevini razpisane volitve poslancev oblastnih skupščin na nedeljo dne 23. januarja 1927. Volitve članov oblastne skupščine se vrše po določilu čl. 5. zakona o oblastni in sreski samoupravi z dne 26. aprila 1922, po dokončno potrjenih volilnih imenikih za narodno skupščino, volilnih za leto 1926. Pri volitvi smejo glasovati samo oni, ki so vpisani v ta imenik. Po določilu člena 12. zakona o volilnih imenikih z dne 30. maja 1922 (Uradni list št. 184-67) smejo se popravki stalnega volilnega imenika za volitve v narodno skupščino, odnosno oblastno skupščino, ki je ob običajnih uradnih urah, to je od 8. do 14. ure pri mestnem magistratu, in po čl. 5. navedenega zakona tudi pri prvostopnem (deželnem) sodišču, stalno razgrnjen vsakomur na vpogled, zahtevati le še 15 dni po razglasitvi ukaza o volitvi članov oblastne skupščine. Glede na to določilo se smejo popravki volilnega imenika zahtevati le še do vštete petka, dne 10. decembra 1926. Popravek volilnega imenika se zahteva neposredno pisмено ali ustno od mestnega magistrata ali pa, toda samo pisмено, od prvostopnega sodišča. Zahtevanim popravkom se morajo priložiti potrebni dokazi, za katere morejo služiti samo polnovernjavne listine. Opozarja se, da odloča po členu 19., zakona o volilnih imenikih tam, kjer so občinski odbori razpuščeni, pri popravkih volilnih imenikov pristojno okrajno sodišče.

1— 1. december v ljubljanski drami. Otroška predstava, s katero proslavi »Jadranska Straža« dan ujedinjenja, se bo vršila ob 3. uri popoldne. Vodstvo prireditve je v rokah gđe. Marije Grošelj. Režijo je iz posebne prijaznosti prevzel g. režiser Skrbinšek. Stvar je v najboljših rokah in obeta valed pestrega spreda biti izredno lepa in zanimiva. Ker je to edina proslava, ki jo priredi ta dan »Jadranska Straža« vabijo se tudi oficijelni krogi, da se iste udeležijo. Ker se še ne ve, če bo mogoče predstavo ponoviti, naj nihče ne zamudi prilike, da zopet vidi in sliši naše malčke na odru. Vstopnice se dobivajo že od sobote naprej pri gledališki blagajni.

1— Kap je zadela v petek okoli 22. ure v njenem stanovanju na St. Jakoba trgu gospo Heleno Svetek, vdovo poštnega kontrolorja. Ga. Svetek se je ob 21. uri še veselo zabavala v gostilni svoje sestre. Bodi ji lahka zemlja, prizadetim pa naše sožalje!

1— Karambol tramvaja z avtomobilom. V soboto popoldne je prišlo v Prešernovi ulici zopet enkrat do karambola: Voz električne cestne železnice je trčil z nekim tovornim avtomobilom. Pri tem se je polomil avtomobilni motor, voz električne železnice je bil le neznatno poškodovan.

1— Matineja nacionalnih filmov. Na narodni praznik dne 1. decembra t. l. predvaja ZKD Ljubljana v prostorih kina Matice izredno lepe nacionalne in poučne filme. Program je skrbno izbran in obsega sledeče filme: 1. Potovanje Njeg. Vis. prestolonaslednika skozi Jugoslavijo. 2. Zapisega Njeg. Vel. kralja Aleksandra na ustavo. 3. Njeg. Vel. kralj Aleksander na lovu v Kamniških planinah. 4. Prirodne krasote Dalmacije. 5. Industrija železa. Predstave se vrše dopoldne in sicer prva ob 9.30 in druga ob 11. uri. Preskrbite si vstopnice v predprodaji takoj ker vlada za te filme, ki se bodo v Ljubljani prvič predvajali izredno zanimanje. (111)

PROGRAM ČASNIKARKEGA KONCERTA

dne 1. decembra v Unionu.

I. Orkestralno društvo Glasbene Matice (dirigent g. prof. Emil Adamič): 1. E. Adamič: Turkestanske ljubavne pesmi za flavto, oboo, klarinet in godalni orkester. — 2. Brainger: Mock Morris. — 3. Dvorak: Valček št. 2. za godalni orkester.

II. Pevsko društvo »Slavec« (pevovodja g. prof. Josip Brnobič): 1. E. Adamič: Zrelo žito. (Mešani zbor.) — 2. B. Ipavice: Ej, tedaj... (Mešani zbor.) — 3. Andel: Česi me, česi... (Hrvatska narodna, mešani zbor.)

III. Violinska virtuoziinja ga. Fanika Brandlova, na glasovirju spremlja g. prof. Janko Revnik: 1. Schubert-Elman: Uspavalka. — 2. Dvorak-Kreisler: Slovanski ples v E-molu. — 3. Wieniewski: Capriccio-valse op. 7.

IV. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« (pevovodja g. Zorko Prelovec): 1. Pavčič: Dekle pogel me prav... (mešani zbor.) — 2. Adamič: Ciganska posmehulja (mešani zbor.) — 3. Lajovic: Zeleni Jurij (mešani zbor.)

V. Pevski zbor »Glasbene Matice« (pevovodja g. Matej Huba): Mokranjac: XIV. Rukovet (mešani zbor.)

ADAMIČEVA NOVA SKLADBA.

Skladatelj Emil Adamič je bil med vojno ujetnik v ruskem Turkestanu. Posrečilo se mu je, da si je priboril zaupanje tamkajšnjih

oblasti, kar je spretno porabil v to, da se je lahko tudi v ujetništvu glasbeno udejstvoval. Ustanovil je iz domačinov priprost a soliden in originalen orkester in tudi pevski zbor, poleg tega pa je nabral tudi bogato zakladnico turkestanskih, tatarskih in kirgiških narodnih napevov.

Iz teh zbirk je Adamič za časnikarski koncert izbral in priredil za orkester melodijone, izredno zanimive in originalne »Turkestanske ljubavne pesmi«. Krstilo jih bo s prvim izvajanjem Orkestralno društvo Glasbene Matice, ki se vedno lepše razvija v mogočno ljubljansko filharmonijo in ki bo tudi letos poztvornovalno sodelovala na časnikarskem koncertu v Ljubljani. Orkester bo vodil skladatelj sam, tako da bo izvajanje še posebno zanimivo.

Prosveta.

MLADINSKA GLASBENA PREDAVANJA.

Glasbena Matica v Ljubljani priredi tekom letošnje zime več glasbenih predavanj za mladino, kakor so se ista vršila zadnja tri zaporedna leta. Vodstvo teh mladinskih predavanj je poverjeno dosedanjemu voditelju prof. Karlu Jerajju. V načrtu so sledeča predavanja: Zgodovina vojaških godb in ustroj lesenih in medenih instrumentov. Predavanje je združeno s koncertom celotne godbe Dravske divizijske oblasti, pod vodstvom dr. Josipa Čerina. Drugo predavanje nosi naslov »Ruska pesem«. Spored izvaja operni pevec g. Pavel Holodkov. Tretje predavanje bo atrakcija prav posebne vrste. V Ljubljani nastopi namreč prvokrat narodni pevec »Guslar«, ki bode zapel pesmi iz srbske in jugoslovanske zgodovine. To bo prva prireditve v Ljubljani, na kateri bode nastopil »Guslar« s svojimi »guslami«. Dalje so mišljena predavanja o bolgarski in češki glasbi, predavanje o Beethovnu, ki bo združeno s skioptičnimi slikami in na sklepnem predavanju pa nastopita mladinski zbor in mladinski orkester Glasbene Matice v posebni spevoigri. Prvo predavanje se vrši v nedeljo, dne 5. decembra t. l. ob pol 11. uri dopoldne v dvorani Filharmonične družbe. Na ta predavanja opozarjamo že danes stariše naše mladine.

Književnost.

»Revček Andrejček.« Ljudska igra v petih dejanjih. Za slovenske odre priredil Adolf Robida. Pevske točke uglasbil Marko Bajuk. 1926. V Ljubljani. Založila Jugoslovanska knjigarna. Ljudski oder IX. zvezek. Cena za igro 18.— dinarjev, za pevske točke Din-20.—. Ze precej časa je igra »Revček Andrejček« v knjigotrtstvu pošla. Povpraševanje po njej je bilo pa veliko. Zato moramo z veseljem pozdraviti to novo prireditev, zlasti ker je zelo praktična in domačim razmeram prilagoden. Bogato dejanje, resni prizori, komične scene, mlada ljubezen, trpljenje starih onemoglih poslov, ki postanejo končno občinski reveži, malomeščanske epizode, petje in pouk v nepriljubljeni besedi, vse to govori za priljubljenost igre. Oseb ima »Revček Andrejček« 20, 14 moških in 6 ženskih, vendar je igra prirejena tako, da se lahko igra z 9 moškimi in 4 ženskami ulogami. Scenarija je preprosta in jo zmoro lahko tudi najmanjši oder, kar je v opombah natančno razloženo. Sploh so režijske opombe in karakterizacija oseb poglavje, ki bo izborno služilo vsakomur, bralcu in igralcu, ker so podane z večšo roko in odersko prakso in vsebuje 16 tiskanih strani! Pevske točke je zložil Marko Bajuk v lahkem narodnem slogu. Ta izborni poznavalec slovenske narodne pesmi je zadel preprosto melodijo in jo združil s prav preprosto spremeljavo, ki se da igrati tudi na harmoniju. Zbirka »Ljudski oder« je izdala za letošnjo sezono burko »Scapinova zvijača« in resno šaljivo narodno igro s petjem »Revček Andrejček«. Sledil bo v kratke še »Krivoprisežnik«, ki je v prvi izdaji že razprodan. Tako bodo naši podeželjski odri za letošnjo sezono preskrbljeni.

ŽENSKI SVET.

Izšla je letošnja 11. številka »Ženskega Sveta«. Vsebinska je sledeča: Obrazi in duše. — XXXX. — Marija Wesnerjeva. — (Dr. J. Lah.) — Sedaj potujem. — Pesem. — (Aleksandra.) — Povest male Dore. — (France Bevk.) — Nadaljevanje. — Iz spominov Sofje Andrejevanje. — (Priredil J. Vouk.) — (Nadaljevanje). — Malu. — (Iva Breščakova.) — Umrlemu prijatelju. — Pesem. — (Vera Albrechtova.) — Vernih duš dan. — (Malgdalena.) — Pod palmo. — Pesem. —

(Dragotin B.) — Ti nosiš križ. Pesem. — (Pavel Golia.) — Slovanske umetnice: Vela Nigrinova. — (Ciril Debevec.) — Gospodinstvo kot poklic. — Izvestja: Po ženskem svetu. — Materinstvo. — Kuhinja. — Makedonci. — Književna poročila.

Marija Grošelj: Šale za male. Slikarica, založila Tiskovna zadruga. Cena 32 Din. — Poleg ljubke Cebelice brenčelice, ki smo jo naznanili pred par dnevi, je agilna Tiskovna zadruga za letošnjega Miklavža in Božič izdala še eno slikarico, ki po lepoti prvo še skoraj prekaša. Slikarica vsebuje za otroke mnogo več, kot pove to naslov. V živih peštrih barvah nastopajo in ugajajo svoje burke razni škrteljčki in palčki, poredneži in navihanci, vsakdanji in bajaselovni, dvo- in četveročrtni. — Eni muzicirajo, drugi kvartajo, tretji mlatijo, četrti se kregajo itd. Vse pa razlaga s svojo živo besedo gđ. Grošelj kot na pr.: Poje v grmu ptička: pridite vrh grička. Tam je lepa družba zbrana, bobna kos, trobenta vrana, jastreb na vijolino svira »Lepo domovino«. »Pridite vrh grička!« poje v gozdu ptička. Slikarico želimo vsem našim malčkom.

Dijaški vestnik.

KOMUNIKE SVETA SLUŠATELJEV LJUBLJANSKE UNIVERZE

z zadnjega meddruštvenega sestanka vseh akademskih društev z dne 23. novembra 1926.

Preteklo je leto obstoja naše akademske reprezentance. Rezultati tega prvega leta niso sicer izpolnili vseh nad, vsekakor pa se je vsestransko pokazal močan vpliv in pomen akademske reprezentance. Ne samo z reševanjem notranjih zadev in s čuvanjem interesov akademikov, temveč tudi z odločnim nastopom v zunanjem svetu je Svet slušateljev manifestiral obstoj in voljo po udeleževanju ljubljanske univerze in njenih akademikov.

Izkazalo se je, da poleg težkoč prvega leta Svet slušateljev svojih nalog ni mogel izpolniti v polni meri, predvsem zato, ker je bil program prvega leta zasnovan brez izkustva in preohlapno. Odbor sedmerih pa tudi pri najboljši volji ne more biti kos vsem socialnim in reprezentativnim nalogam, ki mu jih akademiki nalagajo. Ta nedostatek sta Svet slušateljev in občni zbor rešila s spremembo statuta, tako da je letošnja svetovna organizacija izpopolnjena z odseki, med katere so razdeljene vse naloge. S tem je Svet dosegel pritegnitev delavskih in idejnih sil s strani celotnega slušateljstva in ustvaril ožjo kontinuiteto med svetom in med akademiki ljubljanske univerze.

Odseki so sledeči:

1. Zunanji: Načeljuje mu predsednik Sveta. Njegova naloga je ustvaritev enotne nacije zveze in zastopništvo na zunanji.
2. Socialni: Se peča z vsemi tozadevnimi problemi, predvsem z bolniško blaginjo, s skupnimi mezuimi in domovi, s sanatorijem itd. Za ta odsek so društva kazala največje zanimanje kar obeta, da bo pri svojem eminentnem pomenu zavzel prvo mesto.
3. Propagandni in športni: Podpira s propagando celotno delovanje, razširja skuša misel za našo univerzo med plastmi ljudstva in rešuje vprašanje športne reprezentance naše univerze.
4. Glasbeni širi smisel za glasbo med akademiki in vsestransko podpira že obstoječi akademski pevski zbor.

Modno pismo.

Če ima ženska lep obraz, se lahko pripeti, da njenega grdega klobuka niti ne opazimo, prav tako nosi lepo rašena ženska tuintam, ne da bi žalila naš estetični okus, tudi najbolj grdo izdelano obleko; toda noga je vedno odvisna od obuvala. Najlepša noga postane v slabo fasoniranemu obuvalu grda, dočim izgleda grda noga v lepem čevlju navadno čisto estetična. Da so ženske dandanes vse mlade in lepe, se imajo zahvaliti kozmetiki, toda kozmetike noge žalibog danes še nimamo in ženske se imajo zahvaliti za svoje lepe noge moškim, ki izdelujejo lepe čevlje.

Moderni čevlji so ozki, široki ne odgovarjajo današnjemu okusu. Velika pažnja se posveča materialu. Chevreau usnje je danes tako mehko in se tako lepo sveti kot svila. Neka posebna vrsta »Glanzchevreau«, ki se izdeluje v nežnih pastelnih barvah se sveti kot biserovina tako da niti ne mislimo na to, da izvira lesk od lima. Na cesti se nosi modni

5. Finančni se peča s prireditvami finančnega značaja in z dobavo gmotnih sredstev Svetu slušateljev.

6. Manjšinski ima nalogo ustvariti trdno oporo in pomoč našim manjšinam izven naših mej v njih trpljenju potom vsestranskega znanstvenega in propagandnega dela.

Vsako akademsko društvo pošlje zastopnika v te odseke, ki jim načelujejo člani Sveta slušateljev.

Posebni zaključki tega sestanka pa so:

1. Udeležba na tehničnem kongresu v Ljubljani.
2. Sklicanje ankete vseh fakultet.
3. Intervencija za štipendije na merodajnem mestu.
4. Mednarodna akademska konferenca v Ljubljani, ki se vrši v prihodnjem letu.
5. Posredovanje glede izpitnih redov na naših fakultetah.

Ta meddruštveni sestanek je položil trden temelj in program letošnjega delovanja.

Za Svet slušateljev ljubljanske univerze:

Kuret, I. r. Maček, I. r.
tajnik. predsednik.

Sport.

IZREDNA GLAVNA SKUPŠČINA LNP.

Na ponovno odredbo JNS-a je bila včeraj izredna glavna skupščina LNP. Skupščino je vodil dr. Bajič. Kot savezna delegata sta bila navzoča dr. Pajnič in Riboli.

Od navzočih 26 klubov je bilo do glasanja upravičenih 25. Tajniško poročilo je podal g. Kmet, blagajniško pa g. Buljevič. Nato se je razvila daljša debata o absolutoriju in je bil ta končno izglasovan, čeprav je imela opozicija večino, kar se je pokazalo tudi pri volitvah.

Izvoljena je bila lista opozicije in sicer:

Predsednik: ravnatelj Anton Jug, I. podpredsednik: Karol Sircelj, II. podpredsednik: Anton Černe, I. tajnik: Evgen Betetto, II. tajnik: Stane Deržaj, blagajnik: Josip Smole; poleg tega je dobila opozicija celoten revizijski odbor: dr. Janko Bercé, ravn. Dan. Šaplja in Otmar Samuda in še sledeče odbornike: Ivo Lukežič, Gustav Sterle, Miro Vodeb, Lado Florjančič, Valentin Frece, Pavel Kovač in Ivan Novak. Dosedanja vodilna grupa v podsavetu pa je dobila sledeče odbornike: Dorčec, ing. Debelak, Kuret, Maksimović in Buljevič.

Pri slučajnostih se je razvila daljša debata o novih klubih in o spremembi pravil. Ob pol 4. je zaključil I. podpredsednik Sircelj občni zbor.

Upati je, da se bodo sedaj razmere v našem nogometu zboljšale.

Podrobnejše poročilo jutri.

KAJ PRAVI RUSKA MLADINA O RUSKI SOLI.

V založbi »Savremenika« v Moskvi je izšla zanimiva knjiga Zalotarjeva pod naslo-

vom »Štiri stopnje mladine«, kjer je iznešen material anket, ki so bile prirejene med dijaki petrograjskih šol v letih 1917 do 1921.

Glad in gospodarski prevrat ter velike spremembe v prvih letih po revoluciji so pustile velike sledove tudi v šolah. Otroci so prihajali v šolo lačni, trudni in apatični. Šola pa jim ni mogla nuditi onega, kar bi jim mogla dati v normalnih razmerah. »Prej sem se zelo rad učil, sedaj pa sem lačen in žalujem za svojim domom,« pišejo dijaki o svojih utisih v anketah za ta leta. Večini otrok je bila največja želja, da se nasitijo, da pojedjo dve žemljici z maslom itd. Razna so mnenja otrok o novi šoli. »Sedanja šola« je mnogo boljša od stare, ker se poprej nisem mogel tako dobro učiti, ker je bil moj oče kmet. — »Prej je bilo mnogo boljše, ker je vladala disciplina, sedaj pa nerad hodim v šolo, ker je tu zelo velik nered,« pišejo zopet drugi.

Nato so se pričele razmere v šolah pomembno izboljšavati, toda normalnemu šolskemu življenju se še niso približale. Zelo velika neprimliko sedanje ruske šole je, ker so zelo velike razlike med starostnimi dobami, zlasti v višjih razredih. V razredu sede na primer štirinajstletni otroci z dvajsetletnimi dekleti, ki najprej napišejo besedo »deklet«, ko pišejo o spolnih vprašanjih, nato jo pa prečrtajo in napišejo »ženska« ter odgovarjajo na vprašanja, kako jim ugaja koedukacija, da jim bolj ugaja zrel človek, nego otroci.

Na vprašanja, kako jim ugaja koedukacija, odgovarja nad polovico dečkov in deklic, da jim nikakor ne ugaja. V nižjih razredih so deklice nezadovoljne zato, ker se dečki ne prestando tepejo in ruvajo, jim nagajajo, se derejo in zmerjajo. Dečki pa zopet dolže deklice, da se stalno tožijo, opravljajo, jokajo, da niso zgovorne in razvite. V višjih razredih se gode tudi druge stvari. Po pripovedovanju deklic govore dečki zelo pokvarjene besede, so zavratni, se uče nedostojnosti, delajo beleške, govore neumnosti in delajo tako stvari, da bi se kar zjokale. Dečkom pa zopet ne ugaja, da se deklice pudrajo in mažejo, samo da ugajajo moškim, so nepristopne za šale ter pravijo, da se v šoli gode nedostojne stvari, kakor so na primer zaljubljeni pari in da se vrši v šoli pohujšanje.

Kaj čita današnja mladina? Najbolj priljubljeni pisatelj je še vedno Čarska. Pravijo, da zato, ker piše zelo sentimentalno in ima zelo lepe misli, dober slog ter piše veselo. Tudi Puškina zelo rada čita ruska mladina. Toda ga bolj cenijo, nego ga čita. Puškina jim ugaja radi lahkega sloga in ima, kakor M. Gorkij, odlični in živahni slog ter je pesnik sreče, »ne kakor Dostojevski« dodajo nekateri otroci, »njegova dela so strašna, ko jih prečita, pride človeku tako, da bi skočil v vodo«. Takoj za Puškinom sledi Gogol in L. Tolstoj, nato pa Njekrasov, Turgenjev, Ljermontov, Dostojevski, Gorki, Čekov, Jack London, Conan Doyle, Korolenko in Mark Tvaín. V anketi omenja deca v drugi vrsti Ehrenburga, Jesenina, Ladijeva, Sejlino, Kuprina in George Land.

Gospodarstvo

Papirnica M. Vapa v konkurzu.

V »Politiku« od 23. novembra t. l. beremo sledečo beležko:

»Francosko-srbska banka je napravila na beograjsko trgovinsko sodišče vlogo, s katero javlja, da ji delniško društvo papirnice Milana Vape na zahtevo banke od 31. julija ni izplačalo dolga po tekočem računu v zne-

sku 12.238.400 Din. Banka je pisala tovarniški upravi glede tega, a odgovora ni dobila.

Tudi g. Vapa kakor Uprava monopola odbija, da so oni predstavniki tega delniškega društva. Francosko-srbska banka vsled tega zahteva, da se nad to fabriko otvori konkurz in da se iz prodaje tovarne njena terjatev poravnava.

Beograjsko trgovsko sodišče je odredilo rok razprave za 2. december t. l. ter k ti razpravi pozvalo kot predstavnike papirnice gospode Vapo, Stef. Todorovića, upravnika drž. monopolov in I. Bajlonija, člana uprav. odbora pri Monopolu, katere gospode je banka navedla kot predstavnike tega društva.

Stvar izgleda sila enostavna, češ en konkurz je kakor jih je že več bilo in jih še bo. Ali stvar ni taka. Gospod Vapa podjeten mož, je kmalu po končani vojski prišel graditi v Beogradu na Savi novo papirnico. Ko je bila papirnica poslavljena, je imel kup dolgov, pa nobenega denarja.

Iskal je pomoči in jo našel pri fin. ministru in Monopolu upravi. Aranzma je bil, da se napravi delniško društvo s 40 milijoni akcijskega kapitala. Fin. minister je dovolil, da Monopolska uprava prevzame za 20 milijonov delnic, a druga polovica bi ostala v roki Vape. Napravili so kajpada upravni odbor papirnice. V ta upravni odbor so prišli seveda visoki uradniki iz Monopola. Pa so se kmalu sprli. Gospod Vapa je trdil, da ta odbor ni legalen, kajti Monopolska uprava, odnosno fin. ministarstvo je izplačalo sicer dvajset milijonov ali do formalne emisije delnic ni prišlo. V tem prepiru papirnica seveda ni obratovala. Iz te zadrege je fin. minister dr. Stojadinović našel izhod, da je v budžetu za l. 1926-27 pooblastil monopolno upravo, da izplača še eno večjo vsoto g. Vapi in mu, če se ne motimo, za gotovo dobo zagotovi letno rento: papirnica bi postala državna last.

Pa Stojadinović obrača, a Perić prevrne. Prišlo je namreč novo ministarstvo in novi fin. minister dr. Perić ni hotel izvesti naloge za to transakcijo, ker je uvidel, da bi bila še večja izguba za državo.

Cela ta afera o Vapini papirnici je bila v anketnem odboru drž. skupščine. Sedaj pa jo ima trgovsko sodišče v roki.

To je tudi košček iz idile, ki se ji pravi državno gospodarstvo. Ali vsa zadeva se prijemlje tako oprezno in s rokavicami in ni pogumnega moža, da bi vprašal, kdo je temu kriv, da gre morda dvajset milijonov dinarjev državnega denarja k vragu!

Ampak ne zgodi se nič in zopet nič! Kdaj pridemo že iz teh neznosnih razmer?

A.

× Mednarodne uzanee za trgovino z žitom. Težkoče, koje so večkrat nastale pri sklepanju in likvidaciji kupij z žitom samo vsled zastarelih borznih uzanc, ki niso več v skladu z značajem teh kupij, so dale splošni zvezi izvoznikov Rumunije v Bukarešti povod za sklicanje konference, na kateri bi se naj zastopniki najširših trgovskih krogov, kakor gospodarskih zbornice borz, zvez, društev in posameznih tvrdk posvetovali o načinu sporazumne določitve sklepnih pogojev, ki bi popolnoma odgovarjali modernim, praktičnim potrebam teh kupij. Splošna zveza rumunskih trgovcev predlaga kot mesto zborovanja Bukarešto. Zborovanje bi se naj vršilo v prvi polovici januarja in sicer od 8. do 15. 1927. — Udeleženci naj bi se prijavili najkasneje do konca tega meseca na naslov: Asociatiunea Generala a exportatorilor de cereale din Romania — Bucuresti, Galorile Blanduziei.

Se priporoča za tisk
) vseh trgovskih,
obrotnih, industrijskih
in uradnih tiskovin.
Lastna književnost
TELEFON ŠT. 552

TISKARNA MERKUR

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knji-
ga, brošure, cenika,
tabela, statuta, va-
bila, letake, lepake,
posetnice i. t. d.

TELEFON ŠT. 552

Rudyard Kipling:

104

Mowgli o džungli

»Jaz tudi ne. Silno je že stara. Mati vseh naočark, samo džungla je sedaj v teh krajih, kakor je bila izza začetka.«

»Kdo pa je potem on?« je dejala bela naočarka, »ki sedi pred menoj brez strahu in ne pozna imena kralja, a govori naš jezik skozi človeške ustnice? Kdo je on, ki ima nož in kačji jezik?«

»Mowgli mi pravijo,« se je glasil odgovor. »Iz džungle sem. Volkovi so moje ljudstvo, Kaa pa mi je sestra. Mati naočark, kdo pa si ti?«

»Čuvarica sem kraljevega zaklada. Kurun Radža je sezidal kamen nad menoj v tistih časih, ko je bila moja koža še temna, da bi naučila, kaj je smrt, še one, ki bi prišli kras. Skozi kamen so spustili zaklad dol in slišala sem petje brahminov, mojih gospodarjev.«

»Umm!« je dejal Mowgli sam pri sebi. »Z enim brahminom sem že imel posla, tam pri človeškem krdelu, in — vem, kar vem. V kratkem pride zlo semkaj.«

»Petkrat so dvignili kamen, kar sem čuvarica, a vsakokrat so ga položili nazaj in ga nikdar več ne vzamejo proč. Ni bogastva kot je to bogastvo — zakladi stotero krajev. Toda dolgo, dolgo je že tega, odkar so poslednjikrat premaknili kamen, in mislim, da je moje mesto že pozabljeno.«

»Mesta ni več. Poglej tam na oni strani so korenine velikih dreves, ki razganjajo korenine. Drevje in ljudje ne rastejo skupaj,« je trdila Kaa.

»Dvakrat in trikrat so ljudje našli pot semkaj, je odgovorila bela naočarka srdito; »prišli so tiho in niso spregovorili besedice, dokler nisem prišla jaz do njih, ko so tipali po steni; in takrat so le malo časa vpili. Vidva pa prihajata z lažmi, oba človek in kača, ter bi mi rada dopovedala, da ni več mesta in da je konec

mojega čuvarstva. Malo se izpremene ljudje z leti. Toda jaz se ne izpremem nikdar! Dokler ne vzdignejo kamna in ne pridejo brahmini sem doli počej pesmi, ki jih poznam, mi ne dajo piti toplega mleka in me ne popeljejo zopet na svetlobo, toliko časa sem jaz — jaz — in nobeden drugi čuvarica kraljevega zaklada! Pravita, da je mesto mrtvo in da so tamle korenine dreves? Sklonita se in vzemita, kar je vama drago. Zemlja nima zakladov kakor so ti. Človek s kačjim jezikom, ako mereš priti živ po poti, po kateri si prišel, bodo manjši kralji tvoji služabniki!«

»Zopet ne vem kaj to pomeni,« je rekel Mowgli hladnokrvno. »Ali je mogel kak šakal prodrati tako globoko in popasti to veliko Belo kapo? Prav gotovo je stekla. Mati naočark, nič ne vidim tukaj, kar bi vzel seboj.«

»Pri bogovih solca in meseca, blaznost smrti je obšla tega dečka!« je siknila naočarka. »Predno zatisneš oči, ti naklonim tole uslugo. Odprti oči in molele prav kakor ostanki razbite ladje iz peska z

»Ne store dobro oni v džungli, ki govore Mowgliju o uslugah,« je siknil deček med zobmi; »ampak tema izpremeni vse, kakor vem. Bom pogledal, če ti naredi to veselje.«

Okrog oči so se mu naredile gube in ozrl se je po kleti; nato je pobral s tal perišče neke reči, ki se je svetila.

»Oho!« je dejal, »tote je prav tako kot ona reč, ki se pri človeškemu krdelu z njo igrajo, samo, da je to rumeno, ono pa je bilo rujavo.«

Izpustil je zlate in stopil naprej. Tla v kleti so bila pokrita kakih pet, šest čevljev visoko z zlatim in srebrnim denarjem, ki se je vsul in vreč, v katerih je bil prvotno naložen. Na tem kupu, v njem in iz njega so molele prav kakor ostanki razbite ladje iz peska, z dragulji posute slonove howde iz zbučnjene sreb

obdane s ploščami iz stolčnega zlata in okrašene z živo rdečimi rubini in turkoci. Bili so palankini in nosilnice za prenašanje kraljic, okovane in zvezane s srebrom in emailom, z drogi, ki so imeli ročaje iz ledvičnega kamna, in obroče za zastore iz jantarja. Videl si zlate svetilnike, na katerih so viseli preluknjani smaragdi, pet čevljev visoke podobe pozabljenih malikov iz srebra z očmi iz draguljev, oklepi, ki so imeli zlato vdeleno v jeklu in so bili obrobjeni s počrnelimi zrnatimi biseri; dalje čelade z grebenom in okrašene z rubini; ščiti iz želvovine in kože povodnega konja, opremljeni s kožo in vdelenim zlatom in s smaragdi ob robu; dalje celi svežnji mečev z diamantnimi ročaji, bodala in lovski noži; še nadalje zlate daritvene skledice in zajemalke in prenosni oltarji take oblike, ki nikoli ne vidijo dnevne svetlobe; čaše iz ognjenca in zapestnice, kadilnice, glavniki in posode za dišave, za heno (barvilo za lase) in prašek za oči, vse iz zlata; nosni obroči, oglavni prameni, prstani in pasovi, da jih nisi mogel prešteti, več prstov široki pasovi z dijamanti in rubini, in lesene skrinjice, trikrat okovane z železom, katerih les je razpadel v prah, v katerih so bili nagrmadeni nebrušeni zvezdni safiri, opahi, matje oči, rubini, dijamanti, smaragdi in granati.

Bela naočarka je imela prav. Neizmerna je bila vrednost tega zaklada, izbranega ropa stoletnih vojsk, plenitev, kupčije in davkov. Že samo denar je imel silno vrednost, ne oziraje se na dragocene kamne, in samo teža samega zlata in srebra je utegnila znašati dvesto do tristo ton. Vsak vladar domačin v Indiji, najsi je še tako reven, ima zalogo, ki jo vedno množi, in dasi tupaťat pošlje kak napreden vladar kakih štirideset, pedeset voz srebra, da ga zamenja za vladne obligacije, vseeno večinoma obdrži zaklad in vednost o njem popolnoma sami zase.

(Dalje. prih.)

Seznam „Splošne knjižnice“, ki jo izdaja „Zvezna knjigarna“ v Ljubljani, Marijin trg 8.

Doslej so izšli nastopni zvezki:

Štev.	Cena v dinarjih: broj. vez. platno	Štev.	Cena v dinarjih: broj. vez. platno	Štev.	Cena v dinarjih: broj. vez. platno
1: Albrecht, Ranjena gruda, povest	12.— 20.—	32: III. del: Živeti! Enodejanka	8.—	63: Dostojevskij, Idiot, roman, II. del	32.— 40.—
2: Murnik, Na Bledu, roman	16.— 24.— 28.—	33: IV. del: Iskrena ljubezen, enodejanka	8.—	64: Dostojevskij, Idiot, roman III. del	32.— 40.—
3: Rozman, Testament, drama	14.— 22.—	34: V. del: Prekvašeni svet, enodejanka	10.—	65: Dostojevskij, Idiot, roman IV. del	32.— 40.—
4: Golar, Poletno klasje, pesmi	22.— 30.— 35.—	30-34: Lipovec, Spodobni ljudje, I. do V. del	40.—	62-63: Dostojevskij, Idiot, roman I./II. del	85.—
5: Mičinski, Fridolin Zolna I. del, humoreske	8.— 15.—	35: Salust, Vojna z Jugurto	16.— 24.—	64-65: Dostojevskij, Idiot, roman II./IV. del	85.—
6: Novak, Ljubosumnost, veseloigra	8.— 15.—	36: Meško, Listki, novele	20.— 28.— 32.—	66: Langer, Kamela skozi uho šivanke, veseloigra	14.— 22.—
7: Uta, Andersenove pripovedke za mladino	12.— 20.— 24.—	37: Feigl, Domače živali, humoreske	10.— 18.—		
8: Gaboriau, Akt štev. 113, kriminalni roman	26.— 36.— 40.—	38: Burroughs, Tarzan in svet, roman, II. del	32.— 40.—		
9: Veber, Problemi sodobne filozofije	28.— 36.—	39: Murger, La Bohème, roman	36.— 45.— 50.—		
10: Albrecht, Andrej Ternous, satira	8.— 15.—	40: Plečnik, Repetitorij anatomije I.: Skelet	24.—		
11: Golia, Peterčkove poslednje sanje, otroška igra	14.— 22.—	41: Plečnik, Repetitorij anatomije II.: Mišičje	24.—		
12: Mičinski, Mogočni prstan, pravilna igra	14.— 22.—	42: Plečnik, Repetitorij anatomije III.: Drobje	24.—		
13: Daršín, Nadežda Nikolajevna, roman	10.— 18.—	43: Plečnik, Repetitorij anatomije IV.: Obtočila	24.—		
14: Engliš, Denar, gospodarski spis	28.— 36.—	44: Plečnik, Repetitorij anatomije V.: Žilavice	24.—		
15: Goncourt, Rende Mauparin, roman	16.— 24.—	45: Plečnik, Repetitorij anatomije I. do VI.	140.—		
16: Samec, Življenje, pesmi	16.— 24.— 28.—	46: Remec, Magda, tragedija	14.— 22.—		
17: Merimée, Verne duše v vicah, povest	10.— 18.—	47: Göstl, Misterij duše, poljuden pregled	36.— 45.—		
18: Vrhlicky, Oporeka, veseloigra	8.— 15.—	48: Burroughs, Tarzanove živali, roman, II. del	32.— 40.—		
19: Hauptmann, Potopljeni zvon, dramatska igra	20.— 28.—	49: Burroughs, Tarzanov sin, roman, IV. del	32.— 40.—		
20: Zeyer, Compači in Komurasaki, roman	14.— 22.— 25.—	50: Wilde, Slika Doriana Graya, roman	36.— 45.— 50.—		
21: Mičinski, Fridolin Zolna II. del, humoreske	8.— 15.—	51: Golar, Slovenske balade in romane	24.— 32.— 36.—		
22: Tolstoj, Kreutzerjeva sonata, roman	16.— 24.— 28.—	52: Arčibald, Sanin, roman	50.— 60.— 64.—		
23: Sophokles, Antigone, žalna igra	10.— 18.—	53: Steska, O javni upravi, upravno-pol. spis	28.— 36.—		
24: Bulwer, Poslednji dnevi Pompejev I. del, roman	32.— 40.—	54: Kmetova, V metežu, roman	32.— 40.— 45.—		
25: Bulwer, Poslednji dnevi Pompejev II. del, roman	26.— 34.—	55: Molière, Namitljeni bolniki, veseloigra	14.— 22.—		
24-25: Bulwer, Poslednji dnevi Pompejev I./II. del, roman	72.—	56: Zolna, To in onkraj Sotle, humoreska	10.— 18.—		
26: Andrejev, Črne maske, drama	12.— 20.—	57: Burroughs, Tarzanova mladost v džungli, roman, V.	32.— 40.— 45.—		
27: Erjavec, Brezposelnost, soc.-politični spis	14.— 22.—	58: Hamsun, Glad, roman	32.— 40.—		
28: Zupančič, Veronika Deseniška, tragedija	28.— 36.—	59: Dostojevskij, Zapiski iz mrtvega doma, roman, I. del	36.— 46.—		
29: Zupančič, Veronika Deseniška, boljše izdaja	52.— 60.— 66.—	60: Dostojevskij, Zapiski iz mrtvega doma, roman, II. del	30.— 40.—		
30: Zupančič, Veronika Deseniška, luks. izd. num. usnje	150.—	59-60: Dostojevskij, Zapiski iz mrtvega doma, I. in II. del	85.— 36.—		
31: Lipovec, Spodobni ljudje:		61: Golar, Bratje in sestre, novele	24.— 32.— 36.—		
31: I. del: Čisto rodoljubje, enodejanka	8.—	62: Dostojevskij, Idiot, roman, I. del	32.— 40.—		
31: II. del: Roka roko, enodejanka	8.—				

Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg štev. 8
nudi nadalje vse ostale slovenske knjige in brošure ter bogat sortiment nemških, ruskih in francoskih knjig.

„Vinocet“

tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana,
nudi

najtinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 18, II. nadstropje.

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI-
CIJSKI BUREAU
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brojavkam: „GROM“.

Telefon int. št. 43-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v te stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulturnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino leza dom, obrt in industrijo
v vseh opremlj.

Isotam pletilni stroj DUBIED

Pauk v vezanju b. ozplačen.

Večletnagarancija

Delavnica za popravila.

Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

GRITZNER in ADLER

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano
Din 1

Stekleno

trešno opeko imajo stalno v zalogi Združene oprekarne d. d. v Ljubljani

Gospodinja

išče mesta pri boljšem gospodu event. vdovu z dvema ali tremi otroki. Vajena je vseh hišnih del kakor tudi šivanja. Ponudbe prosi na upravo lista pod »Dobra gospodinja«.

Kontoristinja

večja vseh pisarniških del ter obvlada perfektno hrvaški in nemški jezik. Išče primernega mesta v pisarni. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prosi na upravo lista pod »Marjiva«.

Proda se

Becker Weltgeschichte, Ljubljanski Zvon, težak palasta palma (Fächerpalme). Naslov pove uprava lista.

DRVA - ČEBIN

Vojtova 1/B. - Telef. 58

Gospodična

v starosti 20 let, se želi seznaniti z gospodom, kateri naj ne šteje več kot 24 let v svrhu skupnih nedeljskih izletov. — Ponudbe na upravo lista pod: »Narava«.

Širite „Narodni Dnevnik“! - - -